Dundadznieks

Nr. 5 (51) Maijs 2006 Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. Audžuģimenes... Kāpēc ne Dundagā?
3. lpp. Deputātu zvaigznājā Guntis Pirvits.
3. lpp. Arī mūsējie lielajā hokejā!
4. lpp. «Pie mūsu mājām ir smilšakmens klintis.»
5. lpp. No rumānietes par latvieti.
6. lpp. Nāk vasara apceļot Dundagu.
7. lpp. Mežinieki pie tautas un putniem.
7. lpp. Piespēlē dziesmu un izspēlē teātri.
8. lpp. «Tas up i tik sekls.»

Redaktora ziņa

Lietišķas ziņas, vasaru gaidot

Notikumiem bagāts pagājis maijs. Virsotne Dundagā — Pils diena — spilgta teatrālisma piesātināta. Safotografējām uz nebēdu, bet cik tad pirmajā lappusē ieliksi... Žēl! Tad iedomājāmies uztaisīt mazu *ķiniti* — ievietot pa vienam attēlam arī pārējās *Dundadznieka* lappusēs, lai kaut nedaudz vairāk gūtu ieskatu šajās norisēs arī tie, kas šoreiz izvēlējās citus brīvā laika pavadīšanas veidus. Varbūt kādu iekārdinām nākamreiz.

Tā kā šoreiz pagasta padomes sēde notika krietni agrāk nekā parasti, tad paguvām ievietot arī visjaunāko no deputātu spriestā. Ja sēdes notiek tuvu mēneša beigām, tad to kopsavilkumu diemžēl lielākoties nodrukājam nākamajā mēnesī, jo apstrādei vajadzīgs laiks gan sekretārei, gan redakcijas darbiniekiem. Taču atcerēsimies, ka 5 dienas pēc kārtējās pagasta padomes sēdes ar šiem materiāliem var iepazīties gan pagastmājā, gan Dundagas pašvaldības interneta lapā www.dundaga.lv.

Vienu notikumu nesagaidījām. Par nodomu ierasties senču dzimtenē bija paziņojusi Kristiāna fon Ostenzakena mazmeita. Taču viešņas noliktajā laikā, līdz avīzes nodošanai tipogrāfijā (26. V) barona pēcteci Dundagā nemanījām. Jāgaida lidojumam labvēlīgāki apstākļi...

Visiem labu un beidzot vasarīgu laiku vēlot,

Alnis Auziņš

TRĪSPADSMITAJĀ MAIJĀ, VIDUSLAIKOS

Maija otrajā sestdienā notika Pils diena — vieni no jaukākajiem mūsu pagasta svētkiem pēdējo 8 gadu laikā.

Uzslava mūsu kultūras dzīves vīkšējām Santai Maksimovičai un Smaidai Šnikvaldei par trāpījumu mērķī. Ko vēl iedzīvināt Dundagas pils pagalmā, ja ne viduslaikus?! Tur ieder garmataini jaunieši senlaiku tērpos, dziedot par cīkstiņiem ar jodu (un dažam labam svārks tiešām brūngans no joda asinīm!), tur mūks kapucīnis izzīlē likteni, pa starpām uzēzdams viduslaiku virumu un paskaidrodams, ka skrimslītis jāsviež pār kreiso plecu, tad trāpīšot skauģim dārziņā. Protama lieta, pāris reižu pāri dīķim izšauj dižgabals (varbūt no dižgabala turpmāk varētu šaut arī citās svinīgās reizēs, piemēram, pēc pašvaldības budžeta apstiprināšanas), bet ikviens brīvprātīgais pats var izmēģināt stingru roku un ērgļa aci, pie pils sienas šaujot ar loku un arbaletu.

Visvairāk norišu pils pagalmā: kalējs min plēšas, kaļ naglas, monētas un ierāda, kā laimes lejamas; kāda cienīga dāma visu acu priekšā pēc viduslaiku receptes gatavo gardas mandeles un pārdod turziņās pa latu gabalā (hm, es gan vairāk saprastu, ja pieprasītu dālderus vai vērdiņus), diemžēl pašu recepti gan nepārdod. Varbūt tiepīgo pavāri iepazīstināt ar bendi, kas dižmanīgi staigā apkārt, cirvi grozīdams? Bet bendem jau tāpat liela piekrišana. Ro, *Talsu Vēstu* vadītājs Ēvalds Juhņevičs, ielikts moku siekstā un pievests pie bendes, apjucis klāsta, ka nevarot izvēlēties soda veidu — pārāk plaša izvēle! Taisnība, cenrādī, kas bargajam vīram karājas gan uz krūtīm, gan uz muguras, izlasāmi visdažādākie viduslaiku sodu veidi, no kuriem, spriežot pēc izcenojuma, 7 forinti par pakalpojumu, lētākais un maigākais — izraidīšana no pilsētas. Bargākos minēt man roka neceļas.

Pa vidu raibajam viduslaiku jūklim, lielajiem katliem ar viduslaiku zupu un vērmeļu tēju, ieroču meitenēm un senlaiku malējām pils pagalmā uzvirmo teātra ainiņas no viduslaiku dzīves. Arī tur neiztiek bez soda skata. Kad izrīcības dalībnieki publikā pēkšņi meklē *gaišāko galvu* sprieduma pasludināšanai un izrauga no Rīgas uz dzimto pusi atbraukušo Arnoldu Auziņu, krīvu krīvam līdzīgais dzejnieks viedi pasludina: «Apžēlot un izmaksāt kompensāciju!» Dzirdu gan, ka tūlīt pēc tam *gaišākā galva* zem degguna noburkšķ: «Nez, ko viņi darītu, ja es būtu piespriedis sodu?»

Lielie un mazie, dundadznieki un ārpusnieki jauko laiku pavada lieliski, katrs atrodot sev piemērotu nodarbi vai acu izklaidi. Uz saliņas var staigāt ar koka kājām, cīnīties uz baļķa un uz pīķa uztvert riņķus, savukārt vienā pils pagalma stūrī mākslinieciskas iedvesmas cilvēki — darināt savas dzimtas karodziņu vai arī lūgt, lai pašu portretē ar ogli.

Apmierināti arī tie, kas vēlas nedaudz atdarīt maciņus. Saldus meistari piedāvā māla bļodiņas un svilpauniekus, dižraušu Elma — raušus un lieldzērvenes, projekta *Ziemeļkurzmes līvu seno amatu un kultūrvides iezīmju kopšana* (atvainojos par garo, mūsdienīgo penteri! — Aut.) meistari Velga Eizenberga un Ģirts Freibergs — attiecīgi medaļas un koka priekšmetus.

Paldies idejas autoriem, visiem apmeklētājiem un dalībniekiem, jaunpilniekiem, pilteniekiem, saldeniekiem, ropažniekiem! Bija teatrāli, spilgti, raibi, uzskatāmi, garšīgi!

Ja no visu cilvēku kopskaita atņemtu viduslaiku amatniekus, tirgotājus, ciemiņus no Rīgas, Talsiem un vēl cituriene, tad pāri paliktu arī krietna saujiņa dundadznieku. Notikumiem šādi attīstoties, nākamgad pils pagalms jau var kļūt par šauru...

Ja nu kaut kā izpalika, tad vienīgi trejgalvu pūķa. Bet šo trūkumu ar savu klātbūtni pārpārēm atsvēra atvaļinājumā esošais pagastvecis Gunārs Laicāns un viņa aizstājējs Austris Kristapsons.

Alnis Auziņš
Dundadznieka *foto*

Jūnijā

3.VI Deju svētki *Latvju bērni danci veda* Talsos (piedalās *Dun-dang)*
3.VI Kurzemes Dziesmu svētki Pāvilostā (dzied mūsu jauktais koris).
10.VI 9. klašu izlaidums.
17.VI 12. klašu izlaidums
17. un 18. VI 5. Dundagas ev. luteriskās draudzes dienas.
18.VI *Koncerts dievnamā* un fotoizstāde *Latvijas dievnami* ev. luteriskajā baznīcā.
23.VI Līgo vakars parkā.
28.VI pilī donoru diena
Pils kolonzālē apskatāma Dundagas mākslas un mūzikas skolas absolventu darbi, **ekspozīciju zālē** — izstādes: Dundagas pils laiku lokos, Padomjlaika šarms un Mūspuses senās liecības.

Ko tie nosprież, tas paliek

Pagasta padomē 24. aprīlī ...

▶ **Gada pārskats**

Apstiprināja Dundagas pagasta padomes 2005. gada pārskatu.

▶ **Pirmpirkuma tiesības**

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Pupavi* (120,2 ha), *Timburi* (1,10 ha), *Jaungrāveri* (8,4 ha zemes, dzīvojamā māja un saimniecība ēka), *Andreja Upīša iela 6* (0,6024 ha zemes un divas vienstāva mūra ēkas) un *Jaunkristi* (12,0 ha).

▶ **Akcija Izglītība iziet ielās**

Piešķīra Ls 100 no pagasta bibliotēkas budžeta akcijas *Izglītība iziet ielās* rīkošanai.

▶ **Zemes noma**

Iznomāja pašvaldības īpašuma *Kraujenieki* lauksaimniecībā izmantojamo zemi (11,20 ha). Atbilstoši iesniegtajiem pieprasījumiem un pašvaldības lauksaimniecībā izmantojamās zemes nomas noteikumiem nolēma iznomāt pašvaldības īpašumus *Pēterupes* (66,21 ha), *Vīgriežlejas pļavas* (35,00 ha), *Karātavu lauks* (3,90 ha), *Dižantu pļavas* (11,00 ha) un *Pāces pļavas* (6,40 ha).

▶ **Nosaukuma piešķiršana**

Īpašumu *Jaunkristi* (12 ha zemes) pievienoja īpašumam *Dīriņi*.

▶ **Nodokļa atlaide**

Dundagas ev. luteriskās draudze lūdz atlaist 50% no 2006. gada nekustamā īpašuma nodokļa par īpašumu *Dundagas mācītāja ferma*. Nolēma piešķirt nodokļa atlaidi par to īpašuma daļu, kuru izmanto saimnieciskajā darbībā.

▶ **Kapličas celtniecība**

Nolēma būvēt kapliču pašvaldības īpašumā *Anstrupes kapi*. Apstiprināja darba grupu: Andris Kojro, Uldis Puļķis un Guntis Kārklevalks, kam jāsagatavo informācija kapličas tehniskā projekta pasūtījumam.

▶ **Cirsmas izsole**

Nolēma pārdot izsolē nekustamā īpašuma *Bišķi* cirsmu (0,6 ha) un noteica izsoles sākuma cenu Ls 5500.

▶ **Priekšsēdētāja atvaļinājums**

Padomes priekšsēdētājam Gunāram Laicānam piešķīra gadskārtējo atvaļinājumu no 08.05. līdz 18.06. Atvaļinājuma laikā viņa pienākumus veiks padomes priekšsēdētāja vietnieks Austris Kristapsons.

▶ **Individuālā darba atļaujas**

Atļāva Daigai Rudenei, Laimai Upnerei un Rudītei Vilmanei-Pāvelei nodarboties ar individuālo darbu — mežsaimniecības darbiem.

▶ **Kaļķu ciema valde**

Atbrīvoja no darbības Kaļķu ciema valdē Iru Burlačko. Viņas vietā apstiprināja Elgu Maiju Reķi.

▶ **Vidusskolas virtuves remonts**

Nolēma rīkot cenu aptauju vidusskolas ēdināšanas bloka remontam un *Mazās skolas* logu nomaiņai.

▶ **Skolēni uz hokeja čempionātu**

Dundagas vidusskolai ir piešķirtas 30 brīvbiļetes uz pasaules hokeja čempionāta spēli Kazahstāna — Baltkrievija 10. V. Tās sadalītas starp skolēniem, kas sasnieguši augstākos rezultātus un bijuši aktīvi sporta sacensībās šajā mācību gadā. Pēc skolas līguma piešķīra līdzekļus transporta izdevumu apmaksai (aptuveni Ls 125).

▶ **Satiksmes drošība**

Nolēma aizliegt smagajam autotransportam braukt pa Maija ielu.

▶ **Maksas pakalpojumi**

Apstiprināja pagasta padomes maksas pakalpojumus nr. 4 *Par izdrukām no teritorijas plānojuma kartēm*.

▶ **Pašvaldības nodevas**

Pieņēma saistošos noteikumus *Par pašvaldības nodevām*.

... un 22. maijā

▶ **Darbs ar bērniem**

Atkārtoti apsprieda skolas kavējumus un skolēnu uzvedību. Nolēma, ka skolas vadībai jāgādā, lai par valsts līdzekļiem finansēto psihologu nodarbinātu uz pilnu darba slodzi. Skolai jāizlemj, vai klašu audzinātāji būtu ar mieru papildus strādāt ar audzināmo klasi, lai samazinātu skolas kavējumus, par to saņemot piemaksu.

▶ **Piens bērndārzniekiem**

Nolēma pagasta padomei reģistrēties Lauksaimniecības atbalsta dienestā kā piena projekta administratoram, lai no 1. septembra šo pienu varētu dzert arī pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemīte*.

▶ **Pirmpirkuma tiesības**

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Mežpumpuri* (11,81 ha), *Silmaļi* (11,06 ha), *Skolasmeži* (32,3 ha), *Mālkalni* (13,1 ha), *Antelapiņi* (28,6 ha zemes un ēkas), *Valdnieki* (26,4 ha zemes, daļa dzīvojamās mājas daļas un četras saimniecības ēkas), *Bakši* (23,35 ha), *Dangas* (0,5099 ha zemes, dzīvojamā māja un saimniecības ēka) un *Kolkas Ciemgaļi* (4,7 ha), kā arī no *Kristiem* atdalāmā 2,7 ha un no *Laukdingām* atdalāmā 20,9 ha zemes gabala.

▶ **Deju grupas *Sensus* brauciens**

Nolēma apmaksāt ceļa izdevumus braucienam uz Zviedriju jūnijā pieciem vidusskolas deju grupas Sensus dalībniekiem (ap Ls 280) no Dundagas vidusskolas budžetā transporta izdevumiem paredzētajiem līdzekļiem.

▶ **Finansējumu karatē nometnei**

Atbalstīja Latvijas Reģionālās karatē federācijas izlases kandidāta Roberta Bāliņa piedalīšanos sporta treniņnometnē un no pamudinājuma fonda piešķīra daļēju finansējumu (Ls 89).

▶ **Ietves būve**

Ir pilnībā izstrādāts, saskaņots un būvvaldē apstiprināts tehniskais projekts gājēju ietves pārbūvei Talsu ielā no veikala *TOP* līdz Slīteres ielai. Aptuvenās izmaksas ir Ls 25 000. Ceļu fondā tam līdzekļi ir uzkrāti. Nolēma izsludināt cenu aptauju darbu veikšanai.

▶ **Papildfinansējums avīzei**

Kopš 2006. gada katru mēnesi audzis *Dundadznieka* pasūtītāju skaits. Talsu tipogrāfija ir radusi iespēju palielināt par 50 eksemplāriem tirāžu. Līdzšinējās izmaksas sadārdzinātos par Ls 1,71 mēnesī. Nolēma palielināt struktūrvienības *Avīze* budžeta izdevumus par Ls 13,68.

▶ **Plenērs pilī**

Atļāva Ventspils Mākslas skolai rīkot pils jauniešu mītnē mācību praksi — plenēru.

▶ **Pašvaldības zemes noma**

Uz 5 gadiem iznomāja 0,3 ha no pašvaldības īpašuma *Laukzemes* un uz 1 gadu 0,6 ha no īpašuma *Piemiņas vieta*.

▶ **Nosaukumu piešķiršana**

No īpašuma *Kļavkalni* atdalāmam 9,2 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Saulpurenes*, no *Laukdingām* atdalāmiem 20,9 ha — *Dingzemes* un no īpašuma *Kristi* atdalāmiem 2,7 ha — *Laukmalas*.

▶ **Kapličas celtniecība**

Ir sagatavots darba uzdevums skiču projektam. Kapliču plānos ar 20 — 30m² laukumu bēru ceremonijas dalībniekiem un segtu nojumīti, 60 — 70 m² telpu bēru ceremonijai, telpu mirušā pagaidu novietošanai, zvana torni, atkritumu un inventāra noliktavu. Pie kapličas paredzēts grantēts auto stāvlaukums 30 — 40 automašīnām. Ēku celt no laukakmens mūrējuma, jumt ar metāla loksnēm.

▶ **Individuālā darba atļaujas**

Atļāva Solvitai Zēlei nodarboties ar individuālo darbu — kosmetoloģes pakalpojumiem.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

Par pašvaldības nodevām

Saistošie noteikumi Nr. 5
2006. gada 24. aprīlī Dundagas pagastā, (protokols Nr. 4., 8.§).

Pamatojoties uz LR likumu «Par nodokļiem un nodevām» 12. pantu, likuma «Par pašvaldībām» 21. panta 15. p. un LR MK 28.06.2005. noteikumiem Nr. 480 «Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldības var uzlikt pašvaldību nodevas»

1.1. Par arhīva izziņu izsniegšanu, ja izziņa atrodas Dundagas pagasta arhīvā: ar precīzi norādītiem datiem Ls 1,00, bez precīziem datiem, norādēm Ls 3,00.

1.2. Par dokumentu vai izziņu izsniegšanu:

1.2.1. dzīvesvietas izziņa Ls **0,50**
1.2.2. ģimenes sastāva izziņa Ls **0,50**
1.2.3. rekomendāciju un raksturojumu izsniegšana Ls **2,00**
1.2.4. norakstu un izrakstu gatavošana no dokumentiem Ls **1,00**
1.2.5. izziņa par īpašuma izmantošanas mērķi Ls **1,50**
1.2.6. izziņa no nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju uzskaites reģistra Ls **1,00**

2. Pagasta padomes lēmumu izrakstu kopiju izsniegšana:

2.1. par lēmuma saņemšanu individuālajam darbam vai patentam Ls **1,00**
2.2. par lēmuma saņemšanu nosaukuma piešķiršanai nekustamam īpašumam, ko noformē pirmreizējai ierakstīšanai zemesgrāmatā Ls **2,00**
2.3. par lēmuma saņemšanu nosaukuma piešķiršanai darījuma rezultātā atdalītā nekustamā īpašuma ierakstīšanai zemesgrāmatā Ls **10,00**
2.4. par pagasta padomes lēmumu kopiju izsniegšanu, par katru atkārtotu kopijas eksemplāru Ls **1,00**
2.5. par padomes lēmuma saņemšanu nekustamā īpašuma izmantošanas mērķa maiņai Ls **2,00**

3. Pakalpojumi, kas saistīti ar operācijām ar nekustamo īpašumu:

3.1. dokumentācijas sagatavošana un noformēšana zemes lietošanas gadījumos Ls **3,00**
3.2. dokumentu kopiju izsniegšana zemes lietošanas gadījumos vai zemes robežu plāna izkopējums Ls **1,00**
3.3. izziņu izsniegšana par lauksaimniecības produkcijas ražotāja faktiski izmantoto zemi Ls **1,00**
3.4. izziņu izsniegšana par nekustamā īpašuma apgrūtinājumiem Ls **2,00**

4. Nodevas neiekasē:

- no I un II grupas invalīdiem,
- par miruša cilvēka dokumentu noformēšanu,
- no valsts pārvaldes institūcijām,
- no politiski represētajiem,
- no nepilngadīgajiem par dzīvesvietas izziņu,
- no bezdarbniekiem — par NVA iesniedzamajiem dokumentiem.

5. Nodeva pilnā apjomā tiek iekasēta, dokumentu izsniedzot.
6. Nodevas iemaksājamas Dundagas pagasta padomes kasē, par nodevas nomaksu izsniedz kvīti.
7. Nodevu ieskaita pašvaldības budžetā.
8. Pēc šo noteikumu stāšanās spēkā tiek atcelti 2002. gada 15. augusta Dundagas pagasta padomes saistošie noteikumi Nr. 4 «Par pašvaldību nodevām».
9. Saistošie noteikumi stājas spēkā pēc to reģistrācijas LR RAPL ministrijā un publicēšanas *Dundadzniekā*.
10. Noteikumus var mainīt ar jauniem saistošajiem noteikumiem.

Padomes priekšsēdētājs G. Laicāns

Palīdzi bērnam izaugt!

Ar šādu devīzi Bērnu un ģimenes lietu ministrija aicina Latvijas sabiedrību. Bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības, nepieciešamas audžuģimenes, atbalsta ģimenes vai uzticības personas.

2004. gada sākumā Latvijā bija tikai 15 audžuģimenes, bet pašlaik šādu statusu ieguvušas vairāk nekā 170 ģimeņu, Kurzemē — 44. 2005. gada nogalē beidza apmācību un audžuģimenes statusu ieguva 26 jaunas ģimenes, t.sk. 1 audžuģimene Saldus rajonā, 4 Kuldīgas rajonā, 1 Talsu rajonā, 8 Liepājas rajona Cīravā, 12 jaunas ģimenes Kandavas novadā. Audžuģimenes statusu var iegūt arī viena persona.

Kā kļūt par audžuģimeni?

- Dzīvesvietas bāriņtiesā (pagasttiesā), uzrādot personu apliecinošus dokumentus, jāiesniedz noteikta parauga iesniegums par audžuģimenes statusa piešķiršanu, kā arī ārsta izziņa par veselības stāvokli.
- Bāriņtiesa (pagasttiesa) mēneša laikā izskata dokumentus, izpēta pretendentu dzīves apstākļus, kā arī motivāciju un spējas audzināt bērnu.
- Bāriņtiesa (pagasttiesa) sniedz atzinumu par pretendentu piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai.
- Pretendenti bez maksas noklausās mācību kursu. Apmācības rīko iespējami tuvu dzīvesvietai, grupā jābūt ne mazāk par 10 ģimenēm. Kursu noslēgumā dalībnieki kārto eksāmenu un saņem apliecību.
- Bāriņtiesa (pagasttiesa) 15 dienu laikā pēc mācību kursa beigām apspriežas ar pretendentiem un pieņem lēmumu par audžuģimenes statusa piešķiršanu vai atteikumu piešķirt audžuģimenes statusu.
- Noslēdz līgumu starp audžuģimeni un pašvaldību (ja ģimenē ievieto bērnu).

Pēc tam, kad ģimenē ievieto bērnu, audžuģimene saņem:

- atlīdzību Ls 80 mēnesī neatkarīgi no audzināšanā nodoto bērnu skaita;
- pabalstu bērnu uzturam (ne mazāk par 27 latiem mēnesī) un pabalstu apģērba un mīkstā inventāra iegādei pašvaldības noteiktajā apmērā (par katru bērnu). Pabalsta vietā var izsniegt apģērbu, apavus un citas bērnam nepieciešamas lietas;
- pašvaldības sociālā darbinieka atbalstu un palīdzību problēmu risināšanā.

Otra iespēja, kā palīdzēt bērniem, kas zaudējuši savu ģimeni, ir kļūt par uzticības personu bērnu namos dzīvojošiem bērniem. Tas nozīmē, ka ģimene vai persona dod bērnam iespēju pavadīt brīvdienas un svētku dienas ģimeniskā vidē, sniedz nepieciešamo atbalstu mācībās vai ikdienas situāciju risināšanā. Pašlaik bērnu namos dzīvo vairāk nekā 3000 bērnu.

Kā kļūt par uzticības personu?

Bērnu nama administrācija var atļaut bērnam iknedēļas brīvdienās un svētku dienās ciemoties un uzturēties svešā ģimenē.

- Ģimene vai persona bērnu nama administrācijai iesniedz iesniegumu.
- Bērnu nama administrācija vai ģimenes dzīvesvietas bāriņtiesa (pagasttiesa) — ja bērns ģimenē uzturēsies ilgāku laiku nekā tikai svētkos un iknedēļas brīvdienās — apseko ģimenes vai personas dzīves apstākļus un pieņem lēmumu.
- Bērnu ēdināšanas izdevumus sedz bērnu nams, vienojoties ar ģimeni.

Ja jūtat aicinājumu vai pārliecību kļūt par audžuģimeni vai uzticības personu un palīdzēt kādam bērnam augt savā ģimenē, zvaniet Audžuģimeņu un aizbildņu nodaļas konsultantei Kurzemes reģionā Ligitai Bergmanei, tālr.: 3323733, e-pasts: konsultants2@apollo.lv. Konsultante apmeklētājus pieņem Kuldīgā, Pilsētas laukumā 6.

* * *

Dundagas pagasta padomes sociālais dienests atbalsta sadarbību ar Kurzemes reģionālo Audžuģimeņu un aizbildņu nodaļu konsultanti Ligitu Bergmani.

Dundagas pagasta padomes pagasttiesa vairākus gadus nav spējusi atrast mūsu pagastā ģimeni, kas iesaistītos audžuģimeņu kustībā. Tādēļ mūsu Sociālais dienests uzrunā visus pagasta iedzīvotājus, bet jo sevišķi visu draudžu mācītājus, draudžu valdes locekļus. Skaidrojiet māsām un brāļiem stāvokli Latvijā un mūsu pagastā! Audžuģimeņu kustība Latvijā attīstās strauji, bet Dundagā nenotiek nekas. Mūsu pagasta likstas nerisinās Latgalē vai Rīgā. Pašiem tās jāapzinās un ar tām jātiek galā. Pašiem jāuzņemas atbildība citam par citu. Ikviena bērna nākšana pasaulē ir Dieva dāvana, bet palīdzēt izaugt par godīgu pilsoni ir visu kopīgs pienākums.

Aicinām katru ģimeni apspriest iespēju iesaistīties audžuģimeņu kustībā. Interesentus lūdzam vērsties Dundagas pagasta padomes Sociālajā dienestā, kur saņemsiet atbildes uz visiem jūs interesējošiem jautājumiem, bet tālāko sadarbību (dokumentu kārtošanu) veiksim kopā ar pagasttiesu.

Valdis Rande,
Sociālā dienesta vadītājs

Pēc labākās sirdsapziņas

Lai būtu saimnieka ķēriens!

Šoreiz saruna ar deputātu Gunti Pirvitu no Vides aizsardzības un pagasta attīstības komitejas.

— Lūdzu, īsi raksturo savas komitejas būtību!

— Mūsu galvenais uzdevums ir skatīt saimnieciskās, zemes un meža lietas. Tajās diezgan nopietni iedziļināmies, mēģinām ievērot pašvaldības intereses un reizē atbalstīt uzņēmējus.

— Jūsu uzdevums ir veicināt uzņēmējdarbību. Kā veicies?

— Esam centušies, bet laikam nepietiekami. Šķiet, esam apauguši ar birokrātiju, ne vienmēr iedzīvotāju intereses un vajadzības ir primāras. Acīmredzot deputātiem stingrāk jāseko, jāpārbauda, kā sagatavo un pieņem dažādus lēmumus, kā darbojas ierēdnieciskais aparāts.

Smaga problēma ir īpašumu apsaimniekošana. Pavisam bēdīgi, ja no Dundagas aiziet jauni cilvēki tikai tāpēc, ka nav, kur dzīvot. Vienlaikus ir dzīvokļi mājās, kurus neapdzīvo, neapsaimnieko. Diemžēl nezinu, kā risināt šo jautājumu.

Tāpat bēdīgi apzināties, ka mēs par nodokļu maksātāju naudu uzturam bezdarbnieku armiju. Arī šajā ziņā pašvaldība nevar daudz ko ietekmēt.

Ja cilvēkam ir darbs un dzīvesvieta, tad nākamā lieta ir brīvais laiks. Kā to aizpildīt? Jauniem cilvēkiem tas varētu būt sports. Par iecerēto sporta halli noteikti iedzīvotājus aicinās izteikt savus ierosinājumus. Lūdzam izmantot šo iespēju, jo ne jau deputāti pateiks, kas sabiedrībai ir svarīgāk, — boulinga vai aerobikas zāle, vai ledus halle.

Žēl, ka nespējām aizvest jauniešus uz tām sacensībām, kas viņus interesē, kā *Zelta ripu*.

— Tātad ar iedzīvotājiem jātiekas?

— Noteikti. Pirms vēlēšanām rīkojām iedzīvotāju sapulci, tā izdevās gana laba. *Piena karos* jutām sabiedrības atbalstu. Paldies par to! Bet mums, deputātiem, vajadzētu tikties ar iedzīvotājiem reizi pusgadā, ne tikai tad, kad ir kas samezglojies. Daudzdzīvokļu namu apsaimniekošana, apkure — šajos jautājumos jāuzklausa iedzīvotāju domas. Tāpēc jau tautas priekšstāvji ir ievēlēti. Pie manis sestdienās var atnākt kā pie deputāta. Viens cilvēks ir ieradies... Reizēm gan tāpat pienāk klāt uz ielas, bet tas ir par maz.

— Tu allaž esi norūpējies par sabiedrisko kārtību...

— Visumā stāvoklis ir nedaudz uzlabojies, lai gan joprojām sabiedriskās vietās notiek dažādi pārkāpumi. Klaiņo saimnieku nepieskatīti suņi, automašīnas novieto bīstamās vietās (lai gan ir izbūvēts stāvlaukums), bērnus no automašīnām izlaiž nevis pie pieturas, bet otrpus ielai.

Nedomāju, ka būtu jāvēršas ar drausmīgām represijām. Bet — pašvaldības policistam jābūt klāt visos lielajos un ne tik lielajos pasākumos, bieži vien tas nozīmētu tikai reizi vai divas nobraukt garām, radīt pārliecību, ka policists ir tuvumā un nekādas vaļības nedrīkst atļauties. Jā, mēs nepietiekami izmantojam administratīvos sodus, un tomēr galvenais ir panākt, lai nevajadzētu sodīt.

— Priekšvēlēšanu programmā bija ierakstīts arī gādāt par kultūrvēsturisko ainavu...

— Jāsaglabā esošās vērtības, cits jautājums, cik labi tas izdodas... Mūsu pašu pienotavas ēkai gan nav piemineķļa statusa, bet kultūrvēsturiskā zonā tā atrodas, un mums nav viegli ievērot visas prasības. Iespējams, kaut kad nākamībā būs jāpārvācas citur. Tas atslogotu vēsturisko centru.

Ar bažām domāju par ciemu jeb nomaļu labiekārtošanu. Kamēr ir jaunatne, kaut kāda dzīvība pulsē. Sarežģīti uzturēt ēkas, ja tajās neviens vairs nedzīvo. Grūti te ko piebilst. Tik daudzi ir bez izglītības, bez strādāt gribas... Atkārtošos: mūsu uzdevums ir palīdzēt tiem uzņēmīgajiem, kas grib darboties. Jaunais autoserviss un ražotne bijušajā MRS pierāda, ka iespējas ir.

— Par ko vēl tev kā dundadzniekam un deputātam sāp sirds?

— Satrauc tas, ka ļoti pieaug izmaksas, ka pagasta budžetu lielāko daļu *noēdam* un ļoti maz atliek attīstībai. Ne jau nevēlēšanās vai slinkuma dēļ kapliču necēlām agrāk. Allaž pietrūka naudas! Tad jāmaina apkures katli, tad jāpalielina algas...

Nav atrisināta Dundagas centra apkure. Tagad katrs rūpējas, kā māk... Jā, laba būtu centralizēta siltumapgāde, bet to atjaunot nav viegli. Pašlaik pirmām kārtām spēki jāveltī ūdenssaimniecībai. Domāju, ka lielais projekts ir ievilcies, ne vienmēr līdz galam esmu izpratis tā gaitu. Taču pašlaik, beigu posmā, mūsu spēkos to nav iespējams ne pasteidzināt, ne nobremzēt.

Žēl, ka neesam saglabājuši mežu īpašumus. Pārdodot cirsmas, būtu ienākumi pagasta budžetā. Man grūti spriest, kā bija agrāk, bet šķiet, ka varējām rīkoties efektīvāk. Varbūt saimnieka ķēriena pietrūcis.

Bet nav ko zūdīties par pagājušo! Jāmācās no kļūmēm un jācenšas labāk uz priekšu.

Alnis Auziņš

Lekebergieši palīdz

No 20. līdz 22. V Dundagā atkal viesojās ciemiņi no Lekebergas pašvaldības Zviedrijā. Deviņi viesi ieradās ar dažādām mūsu iestādēm noderīgām mantām. Paldies! Ugunsdzēsēju komanda pat saņēma izsmeļošus skaidrojumus par katra atvestā aprīkojuma darbību un kvalitāti.

Sestdienas pēcpusdienā pagasta padomes priekšsēdētāja vietnieks Austris Kristapsons rīkoja ciemiņiem pusdienas. Vakarpusē kopīgi izstaigājām pils telpas un apkārtni. Svētdien zviedri piedalījās dievkalpojumā luterāņu baznīcā (atbraucēju vidū bija arī luterāņu mācītāja). Pēc tam pils kolonzālē kopā ar zviedru un somu ciemiņiem (lestadiāņiem) pārrunājām Svēto rakstu vietas un baudījām sarūpēto cienastu. Svētdienas vakarā zviedri tikās ar Dundagas dejotājiem, lai apspriestu jūnija vidū Zviedrijā gaidāmā jauniešu festivāla norisi un noskatītos deju paraugdemonstrējumus.

Alanda Pūliņa

20. V saņēmām humānās palīdzības kravu. Pirms tam dažādas mūsu struktūrvienības bija izteikušas vēlmes. Sūtījumā bija apģērbi, kurus sadalīs izveidotā komisija, divi bērnu ratiņi, ofisa krēsli, Veselības un sociālās palīdzības centram — svari, pacēlājs slimnieku transportēšanai, higiēnas preces, dienas centram *Mājas* — veļas mazgājamā mašīna, vidusskolai — vairāk nekā 40 solu ar krēsliem, 2 soli kādai no baznīcām, pirmsskolas izglītības iestādei *Kurzemītei* — rotaļlietas, basketbola grozs, sporta nodaļai — slēpes, slēpju zābaki. Arī 9 datoru komplekti un faksa aparāts. Viens no vērtīgākajiem ir glābšanas aprīkojums ugunsdzēsējiem: strāvas ģenerators (2,2 kW), glābšanas laiva, apģērbi, cirvji, kapļi, lāpstas.

Nozīmīgākās vērtības ņemsim uzskaitē kā pamatlīdzekļus. Paldies visiem, kas palīdzēja izkraut mantas, un Alandai par tulkošanu un viesu uzņemšanu!

Andris Kojro

Ziņo izpilddirektors

Tuvākajās nedēļās pie dzīvojamām mājām (Maija, Saules, Īsā un Skolas ielā) uzstādīsim zīmes *Dzīvojamā zona* (Ceļu satiksmes noteikumos 528. un 529. zīme): aizliegts mācīt vadīt transportlīdzekli, stāvēt transportlīdzekļiem ar iedarbinātu motoru ilgāk par 5 minūtēm, iebraukt kravas automobiļiem, kuru pilna masa pārsniedz 5 t, kā arī traktortehnikai, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams kravas iekraušanai, izkraušanai vai darba veikšanai, autobusiem, kuru garums pārsniedz 6 metrus, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai. Dzīvojamā zonā daudzdzīvokļu māju pagalmos braukšanas ātrums 20 km stundā.

Andris Kojro

Ūdens projektā

Maijā apstiprināja projektā iesniegto aprīļa darbu ziņojumu par tehnisko projektu iesniegšanas, izskatīšanas un saskaņošanas grafikiem.

Projektētāji iesnieguši un pašvaldība izskatījusi kanalizācijas un ūdensvada tīklu izbūves skiču projektu un norādījusi veicamos labojumus.

Visgrūtāk ir ar Latvijas Autoceļu direkciju saskaņot dokumentāciju par ūdens un kanalizācijas tīklu izbūvi Talsu un Brīvības ielā.

Saņemts apspriešanai un apstiprināšanai ūdens sagatavošanas stacijas skiču projekts A. Upīša ielā un Jaundundagā.

Guntis Kārklevalks

Vidusskolā

Maijs skolā ir ļoti spraigs, jo tas ir ne tikai pēdējais mācību gada mēnesis, bet arī ieskaišu un eksāmenu laiks.

19. V rīts skolā sākās ar *pēdējā zvana* svinīgo pasākumu, devītos un divpadsmitos aicināja uz pēdējo mācību stundu. Bet pirms tam — zālē apsveikuma runas, dziesmas un citus priekšnesumus absolventiem dāvāja 8. klases, 11. klases, dejotāju pulciņš, skolēnu parlaments, šaha pulciņš, teātra sporta komanda, skolas koristi un pirmziemnieki. Iepriekšējā vakarā 12. klases skolēni ar dziesmām un taures pūšanu bija apciemojuši savus skolotājus, un, kā jau tas mūsu pusē ierasts, vieniem durvis bija aizsietas ar striķiem, bet citiem pedagogiem durvju priekšā bija uzradušās rabarberu lapas.

19. V pēcpusdienā skolā norisinājās Talsu rajona izglītības darbinieku sporta spēles *Ievziedu neprātā*, piedaloties 16 rajona skolas. Stafetes bija ļoti atraktīvas, par ko liecina arī to amizantie nosaukumi: *Krūmos līdz ausīm* (tūrisma elementi), *Dundagas tradicionālais* (dvieļubols), *Ievziedu putenī* (slēpošana), *Planējošās lakstīgalas* (piramīdu nogāšana ar lidojošiem šķīvīšiem), *Nepieskaries, nenotrauc* (nokļūšana tuneļa galā aizsietām acīm, pārvarot šķēršļus), *Krīt un celies* (dažādu sporta elementu apvienojums). Godpilno 1. vietu ar 96 punktiem ieguva Vandzenes vidusskola, 2. vietu ar 87 punktiem — Dundagas vidusskola, 3. vietu — Talsu 2. vidusskola ar 77 punktiem. Vakara noslēgumā katra komanda rādija savu mājas darbu, un ikviens varēja izkustēties jautrā ballē.

23. V skolēnu parlamenta noslēguma sanāksmē pārrunāja paveikto un izteica idejas nākamajam mācību gadam.

31. V skolā godinās olimpiāžu uzvarētājus.

10. VI būs 9. klašu izlaidums, 17. VI — 12. klašu izlaidums.

Vēlot veiksmīgu mācību gada noslēgumu,

Norika Kundecka, direktora vietniece audzināšanas darbā

• ***Dvieļubolā kūļu vāļu.*** *G. Abajas foto*

Lielajā hokejā

Ar sajūsmu mūsu vidusskolas skolēni, kā arī daļa skolotāju un skolas darbinieku izmantoja iespēju klātienē vērot pasaules čempionātu.

Ar Latvijas valdības gādību arī mums tika 40 brīvbiļetes uz hokeja maču Baltkrievija — Kazahstāna. Savukārt *Hansabanka* un Talsu novada fonds dāvāja skolēniem un skolotājiem brīvbiļetes uz spēli Somija — Kanāda.

Pie biļetēm tika rosīgākie skolēni, ar labvēlīgu attieksmi pret skolas pasākumiem, ar labākajiem sasniegumiem sportā. Otrajā reizē uz hokeju devās arī daļa skolotāju un skolas darbinieku, kas bijuši uz «tu» ar sporta norisēm skolas ikdienā.

Uldis Katlaps

Dažu skolēnu atziņas

Kopumā tas bija izdevies pasākums. Bija interesantas atrakcijas ārpus arēnas, kur varēja vinnēt visādus niekus. Visapkārt bija papilnam nodzērušies somi un tikai daži kanādieši (skaidrā). Kāds pat paprasīja, vai negribu pārdot biļeti. Arēna pati bija ļoti ērta, ar daudz nežēlīgi dārgām bufetēm, kur preces bija trīsreiz dārgākas nekā normālos veikalos. Vienīgi apriebās nemitīgās biļešu pārbaudes.

Jurģis Remess

Jauki, ka tiku uz hokeju, turklāt par velti! Bija lieliski *dzīvajā* redzēt spēli un dažādus hokeja *stārus*, kurus dzīvē būtu grūti sastapt. Bija aizraujoši piedalīties pirmspēles atrakcijās, bet tās nestāvēja pretī hokeja gaisotnei: alus, čipsu, dažādu bulciņu un picu smaržai, nokrāsotiem un nedabīgi streipuļojošiem ļautiņiem un, pats galvenais, seksīgajām karsējmeičām, kas raiti dejoja visu spēles laiku.

Didzis Pabērzs

Liela halle. Ļoti ātri var atrast vietas uz spēli. Vietas sadalītas sektoros. Katrā sektorā ieiet tikai tie, kam tajā ir biļetes. Pirms tam biļetes pārbauda. Cenas ēdamlietām ir vismaz divreiz lielākas nekā Dundagas veikalos. Halle bija labi iekārtota, ļoti ērti bija sēdēt. Tikai mazliet par šauru.

Mārcis Freiverts

Ciemos

CIRSTES

(Turpinājums. Sākumu skatīt 4. [50.] numurā)

IZ SENIEM LAIKIEM

Vilma Reinfelde, dz. 1925. g. *Mežos*, kur dzīvo joprojām: «*Meži* ir manas mammas mantojums, pa vienām takām es 81 gadu staigāju. Mammas tēvs nopircis šo vietu 1882. gadā no barona Ostenzakena, bet māja celta 1872. gadā. Tagad puse nojaukta, kādreiz te bija arī skursteņnams.

Ostenzakenu laikos ir dedzis *Andžaku* ērbiķis, un tad pats barons ir iedevis materiālus, no kuriem uzcelta jauna māja. Tā ir tā ēka, kas ir joprojām.»

Biruta Baumane (Cirvele), dz. 1931.g. *Klintskalnos*, kur dzīvo joprojām: «Tantei Matildei, kas dzīvoja *Jānīšos,* bija karte ar iezīmētām vecām mājām un laukiem, bet mēs, bērni, to saplēsām.

Uz *Kānaanzemes* bija dzirnavas. To vietu saucām par Sudmaļkalnu. Es atceros koka spārnus, un man šķiet, ka tur nekas nebija mūrēts, ja nu vienīgi apakšā. Manā laikā dzirnavas vairs nedarbojās.»

BRĪVVALSTS GADI

V.R.: «Mēs bijām divpadsmit bērni ģimenē, četri nu ir miruši. Mans tēvs Eduards Reinfelds bija no *Andžaku* dzimtas. Mammu sauca par Mildu, meitas uzvārdu neatceros. Zeme *Mežiem* bija, man liekas, ap divsimt, bet vai tie bija hektāri? Varbūt pūrvietas? Šī ir vecsaimnieku māja.

Es sāku strādāt no trīspadsmit gadu vecuma. Tad cilvēki nebija tik slinki un skolā arī tik daudz nesūtīja. Skolā gāju gan Mazirbē, gan Vīdalē. Stāsta, ka Ventspils muzejā esot redzama mūsu māja, pat zirgs ar ratiem.

Ulmaņlaikos dzīvojām kā visi. Savi lopi bija, paši pļāva un krāva. Pienu veda uz pienotavu.»

Lilija Freiberga (Mauriņa), dz. 1925.g.: «*Mežmaļus* manam tēvam Kristjānam Mauriņam piešķīra par to, ka viņš deviņus gadus bija karā. Tā bija jaunsaimniecība meža vidū. Viņš vēl piepirka no *Rīgzemēm* klāt, un kopā bija gandrīz 30 ha. Vecsaimnieki bija *Rīgzemēs*, *Pētermačos*, *Jušos*, *Kalnos*, *Andžakos*, *Mežos*. Divi bērni bijām. Paši saimniekojām. Elektrības tad nebija, iztikām ar petroleju. Tēvs ātri nomira. Tad ar māti saimniekojām.»

B.B.: «Mēs bijām jaunsaimnieki. Tēvs laikam bija piedalījies Brīvības cīņās, viņam piešķīra zemi. Viņa jaunākais brālis Kārlis Cirvelis Ziemassvētku kaujās krita, viņa vārds ierakstīts Dundagas luterāņu baznīcas plāksnē. Tēvu sauca Jānis, mammu — Valda. *Klinstkalnus* cēla no 1928. līdz 1929. gadam. 1929. gadā mācītājs Edgars Ville mājas iesvētīja.

• ***Biruta Cirvele (Baumane) iesvētībās, 1948. gads.*** *Foto no B. Baumanes albuma*

Netālu no mūsu mājām ir smilšakmens klintis, tāpēc arī mājām tāds nosaukums. Apakšā tek upīte, Purleju valks. Lejā bija koka tilts ar smukām margām, bija uzraksts «Purlejas tilts». Klintī bija ieskrāpēti uzraksti. Kaut kas no tām klintīm vēl ir, bet tur vairs nevar piekļūt. Viss aizaudzis un sabrucis. Kolhoza laikā gravā gāza akmeņus, pērn vētra sagāza kokus. Tur bija brīnišķīga Grāvdangu pļava. Kolhoza laika meliorācija to samaitāja. Vienu klinti no augšas var redzēt. Kādus trīs metrus augsta.

Tēvam bija 2 zirgi, 3 slaucamas govis, 15,5 ha zemes, aramzeme — 8 ha. Mālaina augsne, bet, ja pareizā laikā visu iestrādāja, bija labi, smuka, tīra labība izauga. Paši vien strādājām. Mēs ar Vili augām divi bērni. Nešķirojām sieviešu un vīriešu darbus. Vilis arī ēst taisīja, istabas mazgāja, es atkal zirgu mācēju iejūgt, ecēju laukā. Kad man bija desmit gadi, mamma saslima, un nācās visādus darbus darīt.

Vilis man labs brālis, par savu pirmo algu man divriteni nopirka. Bet nevaldāms gan, voi man šes! Tagad 77 gadi, bet vēl jāstrādā! Es ar viņu rājos. Tāds viņš no mazām dienām.

Pētermači, kur mums tālāki radi dzīvoja, bija vienīgās ciema mājas ar radio un telefonu. Mēs svētdienu rītos tur gājām līdzi tantei, jo desmitos bija bērnu raidījums.

Jušam laikam 30. gados dega māja, bet nenodega. Vēlāk uztaisīja jaunu māju.

Gravmežu saimnieks Emerbergs reiz pa Jāņiem iedūra kājā sarūsējušu naglu un nelikās ne zinis. Saindēja asinis, un ar to pašu nomira. Palika sieva ar diviem maziem bērniem. Viņa tur ilgi nodzīvoja.

Te visapkārt ir no *Andžakiem* sadalītas zemes. Reinfeldam bija trīs znoti, par viņiem teica tā: pirmais sāms, otrais leitis, trešais garais Egļu Eidis. Pirmais bija ieprecējies *Akmentiņos* no Sāmsalas, jau no bērnu dienām te ganos gājis. *Lazdiņos* bija ieprecējies Plepis, kas bija cēlies no lietuviešiem.»

Gaida Plepe, dz. 1942. g. *Lazdiņos*, kur dzīvo joprojām: «*Lazdiņi* celti 1939. gadā. Apmēram tajā pašā laikā arī *Akmentiņi* un *Videnieki*, visas jaunsaimniecības. *Videniekos* Egļu Eidis bija vietējais. Mans tēvs Viktors Plepis bija ienācējs no Lietuvas puses, apprecēja *Andžaku* meitu Almu Reinfeldi. Īsti lietuvietis tēvs nebija. Pirms tam viņš te bija par puisi strādājis. *Akmentiņos* ieprecējās Aleksandrs Ābels no Sāmsalas (viņam pareizi bija Auns, bet viņš pārgāja uz Ābels). Starķe, kas tajās mājās dzīvo, ir viņa meita. Vēl šur tur Cirstēs bija igauņi — *Jušos,* pie *Kalna*, pie *Mača,* gan puiši, gan meitas. Viens otrs ieprecējās un palika.»

Svētkos

V.R.: «Jāņos gāja no mājas uz māju. Vasarsvētkus, Lieldienas, Ziemassvētkus — tos visus svinēja. Ugiņdzēsēji taisīja zaļumballes Gaviļkalnā. Vienmēr taisīja kuļamballes. Tēvam kopā ar vēl kādiem bija sava kuļmašīna, tā bija tāda biedrība.»

B.B.: «Pie *Gravdangām* Kalmanis, *Rīgzemju* saimnieks, taisīja zaļumballes. Tur bija *Rīgzemjiem* pļavas. Blumbergs ar saviem vīriem pūta taures. Pats saimnieks apjāja apkārt uz balta zirga. Alus un siers tādās reizēs vienmēr bija. Tad nebija apkārt tādi džungļi kā tagad.

Alu jau allaž brūvēja, arī mans tēvs. Kad pa retam viņam iznāca kārtot darīšanas Dundagā, baznīcas valdē vai kur citur, tad, mājās braukdams, viņš vienīgajā šņabja bodē parasti paņēma vienu pusstopu. Uzskatīja, ka mājās vienmēr jābūt, ja vajag, ja lopiem kaut kas notiek.»

Ambrakielas mazmājas

B.B.: «Mūsu ceļu sauca par Ambrakielu.»

V.R.: «Par Ambrakielu sauca jau ulmaņlaikos, bet kāpēc tā, es nezinu. Ambrakielā bija piecas mazmājas.»

B.B.: «Tās bija ļoti cieši klāt cita pie citas un garas: vienā galā klēts, otrā galā cilvēki dzīvoja. Divas lielas istabas bija, pa vidu visām mazmājām — skursteņnami. Tātad bija vecas mājas, varbūt jau no muižas laiku? Mēs pie Matildes tantes *Jānīšos* nesām žāvēt gaļu.

Zemes mazmājniekiem bija maz. Tagad tur ir slapjš, bet agrāk tā nebija. Vēl cita mazmāja saucās *Jūrnieki*. Vai no jūrniekiem cēlušies? Drīzāk visas bija uz vienu burtu.»

V.R.: «Mazmājas ar meliorāciju aizgāja. Samaksāja cilvēkiem un nojauca.»

Amatnieki

Ilda Burnevica (Pagila), dz. 1943. g. *Vējniekos*: «Mans tēvs Eduards Pagils bija amatnieks, prata mēbeles un vēl ko citu taisīt. Viņš pats arī bija savu māju, *Vējniekus*, cēlis — 1938. vai 1939. gadā.»

B.B.: «Mūs mājās, *Klintskalnos*, bija *Sīmu* mājās taisīts oša koka galds un seši krēsli, no tiem trīs vēl saglabājušies. Ir arī tēvatēva krēsls. Viņš bija amatnieks. Baļļas un visu kaut ko taisīja. Mūsu kaimiņš Kārlis Petrovics arī bija meistars, izkapšu kātus taisīja. *Mesterkalnos* Fricis Upners bija amatnieks. *Planētās,* kas bija *Pētermača* mazmāja, dzīvoja Celms. Tas *Mačam* visādas koka lietas, traukus taisīja. Otrā galā dzīvoja Standzeniece, tai vīrs laikam bija kurpnieks.»

• ***No kreisās* Mežlīdumu *saimnieks Artūrs Petrovics, ap 1930. gadu.*** *Foto no V. Reinfeldes albu-*

Pauninieki

V.R.: «No pauniniekiem nāca žīdiņš Benckis. Visu ko nesa, pie mums pārgulēja. Benckis pats savā katliņā vārīja ēst un gulēja pie krāsns uz beņķa. Reiz bija tā: viss jau tumšs, viņš liekas gulēt, bet mamma iejaukusi abrā mīklu un nolikusi siltumā. Benckis kā liekas gulēt, tā ieliekas abrā, viss mīklains!

Tagad jau autoveikals atved ēdamo.»

• **Mežu *saimnieks Edvards Reinfelds (sēd) ar kaimiņu, ap 1930. gadu.*** *Foto no V. Reinfeldes albuma*

VĀCU LAIKI

B.B.: «Vācu laiki Cirstēs pagāja diezgan mierīgi. Pitragā laikam žīdi strādāja, svētdienās viņus veda, sargs līdzi. Visās mājās viņiem deva ēst, kas nu bija, maizi, gaļu. Zaldāts līdzi nenāca. Gūstekņi vienmēr teica, ka viņus mājās septiņi slimi gaida, tiem arī ņēma pārtiku līdzi.

Te pie mums, *Klintskalnos*, dzīvoja virsnieki. Vācu zirgi bija mūsu šķūnī. Viens no vāciešiem bija labs, mani ņēma klēpī un teica, ka viņa Maksim esot tikpat gadu, cik man. Kompektes deva. Bet reiz vienam leitnantam kaut kas uznāca. Piedzēries istabā sāka šaut. Vēl tagad bēģelē [palodzē] var redzēt [šāviena pēdas]. Man no viņa bija bail.

1944. gadā mūs izdzina no mājām. Visus, kas bija šaipus ceļam, izdzina, bet otrā pusē ne [piemēram, *Lazdiņus*, *Akmentiņus*]. Kāpēc izdzina, nezinu. Mums bija jāiet dzīvot pāri par ceļu *Trušiņos.* Saimnieks Eduards Vīgants skursteņnamā nobēdzināja divas cūkas, vienu sev, otru mums. Vācieši nāca pārbaudīt, bet neatrada. Toreiz tajās mājās mēs bijām pulka, bija arī no Mazirbes, no *Brauskām*. *Trušiņi* pēc kara aizgāja ar meliorāciju.

Kārli Petrovicu vācu laikā sauca par žandarmu, lai gan žandarms viņš nebija, bet pa draugam ar vāciešiem gan. Krievu laikos viņš atkal bija priekšniekos.

Arnoldu Mauriņu no Cirstēm paņēma leģionāros. Bet jau kara laikā tika atpakaļ un dzīvoja pa māju.»

V.R.: «Tā jau vācu laikā bija mierīgi. Vācieši nāca pāri jūrai te atpūsties. Pie *Andžaka* vāciešiem bija ķēķis. Leģions nevienu manu brāli neķēra, bija par jauniem. *Rīgzemju* saimnieks [Kalmans] kara laikos pazuda. Bet runāja, ka vēlāk tepat Latvijā kaut kur manīts. Sieva ar dēlu gan aizbrauca prom. Mūs kara beigās izdzina ārā un dzīvojām aiz Ažiem, neatceros to vietu.»

G.P.: «Mamma stāstīja, ka *Lazdiņos* dzīvojuši vācieši, mūsējos nav izdzinuši. Mans audžubrālis Miervaldis, puika būdams, mazgājis virsniekiem traukus, bet tikai tad, ja vācieši devuši kumpektes.»

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā I. Abajam, B. Baumane, I. un M. Burneviciem, G. Plepei un V. Reinfeldei.

(Nobeigums nākamajā numurā)

Pūralāde

NO RUMĀNIETES PAR LATVIETI

Saklausīt, ilgoties, nokļūt, ieraudzīt un iemīlēt, palikt, būt pateicīgai par viņai doto, audzināt bērnus ticībā un ar domu, lai viņi kalpotu Latvijai, — tādas ir rumānietes Regīnas Andrejevas (meitas uzvārdā Ionešku) attiecības ar Dundagu. Tā ir aizkustinoša liecība par to, kā citas tautības pārstāve nevis prasa sev kādas privilēģijas svešā zemē, bet gan pieņem tās valodu, kultūru un cilvēkus, iepazīstina Rumāniju ar latvisko un pati kļūst par latvieti.

Dundagas valdzinājums

Mana dzimtā puse ir Bukovina Rumānijā. Esmu rumāniete un nāku no kuplās Ionešku ģimenes: mēs vecākiem bijām četras māsas un četri brāļi. Mani brāļi brauca uz Latviju strādāt — viņi cēla Līvānu mājas. Bija nonākuši arī Dundagā. Kad atbrauca ciemos, stāstīja, ka šeit dzīvo labi, mīļi un kulturāli cilvēki un esot ļoti skaista pils. Toreiz viņiem neticēju, domāju, ka tā pasaka. Gribēju savām acīm redzēt. Man patika ceļojumi, vēlējos aizbraukt kaut kur tālāk pasaulē. Tā arī izdomāju doties uz Latviju. Man toreiz bija septiņpadsmit gadi, un biju iemācījusies vērpt kokvilnu. Vecāki sākumā domāju, ka jokoju, taču abas ar māsu Margaritu devāmies ceļā.

• *Regīna 18 gadu vecumā rumāņu tautastērpā Dundagā.* *Foto no R. Andrejevas albu-*

Kad ieradāmies Dundagā, brālis bija ļoti pārsteigts. Viņš sarunāja man darbu Pāces vilnas cehā. Domāju gadu nostrādāt un atgriezties mājās, bet man iepatikās. Te bija labi cilvēki, plašums, baznīca. Dzīvoju kā princese skaistā vietā, kur pils. Kolektīvs bija un ir ļoti labs. Liels paldies Dainim Derkevicam, kas ir sirsnīgs un izpalīdzīgs cilvēks! Viņš pieņēma mani darbā. Pāces vilnas cehā jūtos kā ģimenē. Esmu divdesmit gadus nodzīvojusi Latvijā, visus no tiem Pācē nostrādājusi par vērpēju. Tagad šķetinu vilnu.

Latviešu valoda

Kad ierados Latvijā, pratu runāt rumāniski un nedaudz krieviski. Latviski sāku mācīties no sarunvalodas vārdnīcas. Nevienam gan nestāstīju, ka mācos. Sapratu, ko citi saka, bet nerunāju. Kad biju nodzīvojusi piecus gadus Dundagā, sāku arī pati runāt latviski. Apkārtējie bija pārsteigti. Nekad neviens nav smējies par manu nepareizo izrunu, tieši otrādi — palīdzēja apgūt latviešu valodu, pamācīt. Visgrūtāk bija izrunāt divskani *uo*, nekādi nevarēju izteikt vīra uzvārdu *Kuore*, man sanāca *Kore*, bet ar laiku iemācījos. Tagad ne tikai runāju latviski, bet arī lasu Bībeli un kristīgo literatūru latviešu valodā.

• *Dumbrušalku pagalmā 2005. gada jūnijā. 1. rindā otrā no kreisās Regīna un Kristers Aleksandrs, Andrejs, Dzidra un Kristīne; 2. rindas vidū Agris, priekšplānā mājas sargs Bobis.* *Foto no R. Andrejevas albu-*

Mani visnozīmīgākie cilvēki Dundagā

Man pašai ir sava ģimene, māja, zemīte. Dzīvoju Anstrupes ciema *Dumbrušalkās*. Vīrs Agris Kore ir latvietis, esam divpadsmit gadus kopā. Viņam patīk strādāt ar koku. Mājai pats izgatavojis logus un durvis. Agris ir mierīgāks, es esmu šerpāka. Man visu vajag, visu gribu. Vīrs ir izpalīdzīgs un saprotošs.

Ģimenē aug četri bērni: Andrejs (14 g.), Dzidra (16 g.), Kristīne (5 g.) un Kristers Aleksandrs (4 g.). Kad man bija tikai Andrejs viens, biju nabadzīga mamma. Tagad, kad man ir četri bērni, jūtos bagāta. Labprāt vēl paņemtu kādus divus audzināt, bet materiāli to nevaru atļauties. Ar bērniem vasarā kopā strādājam: sienu vācam, darām visus lauku darbus. Rumānijā tā pieņemts — visu darīt kopā. Domāju arī, ka labāk bērniem ir strādāt, nevis no bezdarbības muļķības darīt. Mācību laikā netraucēju, lai mācās, bet sestdienās un vasarās ir jāpalīdz. Visu ziemai sagādājam, mums gandrīz nekas nav jāpērk, iztiekam ar vasarā sagatavotajiem krājumiem. Mājās ir govs, vistas, tītari un zosis.

Bērni man visi ir ļoti mīļi. Kad atnāku no darba mājās nogurusi, viņi mani samīļo un atkal jūtos labi. Gribu, lai bērni izaug par krietniem cilvēkiem un kalpo Latvijai. Rumānijā ir bijis tikai Andrejs — trīs reizes. Vienu gadu nodzīvoja pat pie manas mammas, iemācījās rumāņu valodu, bet tas bija pasen, un tagad viņš to ir aizmirsis.

Lielu paldies saku visiem bērnu audzinātājiem: skolotājām Aijai Freibergai un Jolantai Ģērmanei, skolotājiem Kārlim Čoderam un Imantam Brusbārdim. Viņi visi bijuši ļoti pretimnākoši. Latviešu valodā vēl visu nesapratu, viņi man palīdzēja. Dzidra jau beigusi Dundagā pamatskolu, tagad mācās Kandavas tehnikumā par pavāri un viesnīcu speciālisti. Tehnikumā viņai ir viegli mācīties, jo skolā ielikti labi pamati. Liels paldies arī dakterēm Asjai Feltai un Guntai Skujiņai par iejūtību un rūpēm, kad Andreju mocīja astmas lēkmes. Par viņu lūdza arī luterāņu draudze. Paldies Dievam, tagad ir labāk.

Visi mani bērni apmeklē luterāņu Svētdienas skolu. Tur kalpojušas ļoti jaukas skolotājas: Kristīne Ozoliņa, Jolanta Ģērmane, Baiba Vadone un Ieva Freimute. Liels paldies Ievai par Svētdienas skolu, kur maniem un citu bērniem apgūt Bībeles patiesības. Aicinu arī citus bērnus nākt uz Svētdienas skolu, tur māca Dieva vārdu un dziesmas. Kāpēc skraidīt pa Dundagu, kauties un citiem darīt pāri? Lai bērni mācās mīlestībā un sadraudzībā dzīvot!

Daudz man palīdzējis arī Agra tēvs Elmārs. Viņš dzīvo un strādā Talsos, bet sestdienās un svētdienās brauc pie mums. Vīratēvs man ļoti daudz iemācījis par zemi. Bukovinā bija melnzeme, bet šeit — smilšaina. Mums abiem patīk lauki. Kamēr ciemojos Bukovinā pie mammas, viņš mājās slauca govi. Vīratēvu izjūtu kā savu tēvu. Kad mūsu mājās kādam ir dzimšanas vai vārda diena, vienmēr ar pašceptu kūku ierodas mana darbabiedrene un kaimiņiene Mirdza Cinovska.

Ciemos

Maija sākumā atgriezos no Bukovinas. Tas man bija liels pārdzīvojums. Pēdējoreiz savus tuviniekus Rumānijā apciemoju pirms desmit gadiem. Zināju, ka mamma ir slima, bet man bija mazi bērni un nevarēju aizbraukt. Esmu pateicīga Dievam par šo iespēju apciemot savus mīļos Bukovinā. Visi šeit pabalstīja, lai varētu turp nokļūt, — ģimene atbalstīja, Dainis Derkevics iedeva brīvu, Inga Janberga un Gunda Matisone palīdzēja.

• *Kopā ar dēlu Andreju un mammu Bukovinā pirms 10 gadiem.* *Foto no R. Andrejevas albuma*

Satikšanās bija liels prieks gan man, gan maniem mīļajiem. Es biju kā saulīte viņiem, un viņi man. Manā ģimenē visi ir pareizticīgie. Pa to laiku, kamēr nebiju ciemojusies Rumānijā, manā pusē bija uzcelta jauna, milzīga pareizticīgo baznīca, kur pavadījām visu Lieldienu nakti. Iekšā pasakaini skaisti. Bijām tūkstoš vai vairāk cilvēku. No mājām bijām paņēmuši līdzi lielus grozus ar olām, desu, sieru un maizītēm. Baznīcā to visu svētīja. Pēc dievkalpojuma mājās visi kopā — mamma, brāļi ar sievām un māsas ar vīriem, un bērniem — sēdāmies pie galda, pielūdzām Dievu, pateicāmies Viņam un šos Dieva dotos labumus baudījām. Tā ir skaista tradīcija. Kādā citā baznīcā redzēju svētbildi, kurai otrā pusē izdalās mirres.

Mamma teica, ka esmu kļuvusi par latvieti. Rumāņi ciemojas cits pie cita, palīdz, visus darbus dara kopā, latvieši ir viensētnieki, retāk iet ciemos. Man, tagad pie mammas dzīvojot, bija grūti saprast, ko tie ļaudis tik bieži nāk uz mammas māju. Mamma sacīja — viņi tikai apskatās, kā man klājas, apjautājas, vai nevajag ko palīdzēt, grib parunāties. Bukovina ir kalnaina, bet Latvija — līdzena. Man nogura kājas, pa kalniem kāpelējot. Esmu no tiem atradinājusies. Svētdienās Rumānijā nestrādājam, visi esam baznīcā. Šeit, *Dumbrušalkās*, arī nestrādājam. Dundagā eju uz luterāņu baznīcu. Kaut gan mana mamma ir pareizticīgā, viņa mudina mani apmeklēt tādu baznīcu, kāda Dundagā ir.

Mammai aizvedu austu vilnas segu no Latvijas. Viņai ļoti patika. Sacīja, ka latviskais raksts ir skaists un vilnas dzija — smalka.

Rumānijā ciemojoties pie mammas, mums iznāca interesants pārpratums. Sazvanījos ar mājiniekiem un runāju latviski. Pieminēju vārdu *māsa*. Mamma brīnījās, ko es varu par to runāt, jo rumāniski vārds *māsa* nozīmē *galds*. Brālis ir iemācījies pieklājības frāzes: «Lūdzu!» un «Paldies!» Kad viņš saka: «Hello, Latvija!», mācu, ka ir jāteic: «Sveika, Latvija!» Visi mani mīļie sūtīja sveicienus uz Latviju.

Būšu Latvijas pilsone

Šeit, svešā vietā, man tik daudz cilvēku ir palīdzējuši, nekad neesmu jutusies viena. Dundagā man neviens nav pārmetis, ka esmu rumāniete. Nenožēloju, ka esmu atbraukusi uz Latviju un palikusi dzīvot Dundagā. Šajā vasarā kārtošu eksāmenus un kļūšu par Latvijas pilsoni.

• *Regīna pie luterāņu baznīcas pirms Ģimenes dienas dievkalpojuma šogad 14. maijā.* *D. Siliņas foto*

Diāna Siliņa

Pie mums, uz zemēm

Tūrisma informācijas centrā

Zaļā sezona rit pilnā sparā. Kas paveikts, kas iecerēts, kas nav izdevies, — to vaicājām Tūrisma informācijas centra (TIC) vadītājai, viesu nama īpašniekam un Slīteres nacionālā parka sabiedrisko attiecību kopējai.

Esam veikuši ieplānoto: uzlabojuši un atkārtoti izdevuši 4 valodās gan bukletu par Dundagu un tās apkārtni, gan krāsainu bukletu par Dundagas pili. Projektu *Ziemeļkurzemes līvu seno amatu un kultūrvides iezīmju kopšana* (amatnieku projektu) esam atspoguļojuši 2 amatnieku vēstnešos *Lībiskais līdzās*. Augusta sākumā iznāks tā pēdējais numurs.

Kopā ar Talsu rajona tūrisma informācijas centriem un uzņēmējiem esam Rīgā piedalījušies tūrisma izstādē gadatirgū *Balttour 2006* un izstādē par reģionālo attīstību Latvijā . Savus izdevumus esam sūtījuši arī uz izstādēm kaimiņvalstīs. Esam kļuvuši par Kurzemes tūrisma asociācijas dalībniekiem.

Kopā ar pašvaldību sadarbības apvienību (PSA) *Ziemeļkurzeme* apkoptas jaunākās ziņas par pagasta tūrisma uzņēmējiem. Kopā ar PSA, Slīteres nacionālā parka (SNP) un Līvu savienības speciālistiem top interneta lapa *Ziemeļkurzeme tūristam*. Tā aptvers Ventspils un Talsu rajonu, vēstīs par tūrisma iespējām Ziemeļkurzemē, kā arī īsi raksturos katru pašvaldību. Tūristus Ziemeļkurzemes takās aicinās 7 sadaļas: *Ziemeļkurzeme*, *Kultūrvēsture*, *Daba*, *Atbrauc!*, *Iepazīsti!*, *Piedalies!* un *Ievēro!*. Pamazām to tulkosim arī angļu un citās valodās. Sadarbībā ar Vagerīdas komūnu Zviedrijā jau tapusi un papildinās informācija par mūsu pagastu un Ziemeļkurzemi zviedriski.

Amatnieku projektā iedrošinām dažādu arodu pratējus, lai tūristiem piedāvātu īpaši Ziemeļkurzemei un Dundagai raksturīgus suvenīrus, mākslas priekšmetus. Apgriezienus uzņēmusi podnieka virpa, un pirmie māla cepumi tapuši vairākus gadus lolotajā Slūžu namiņā. Keramiķe Velga Eizenberga namiņu iecerējusi kā vietu, kur tūristam piestāt, vērot podnieka darbu un paņemt līdzi kādu māla darinājumu.

Pilī kokamatniekiem atvēlētajās telpās saimnieko Tālis Frišenfelds, reizē vācot senākus un mazāk senus amatnieku darbarīkus atsevišķai ekspozīcijai. Nupat mūsu amatnieki atgriezušies no pieredzes brauciena uz Līvānu amatniecības centru. Domājam, kā kuplināt piedāvājumu tūristiem. V. Eizenbergas rosināti, kopā ar pagasta kultūras darba rīkotājām un projekta amatniekiem esam pilī iekārtojuši izstādi ar seniem darbarīkiem un sadzīves priekšmetiem. To papildina arī fotoattēli no 20. gs. 20., 30. gadiem un senākiem laikiem Dundagā. Vēl viena izstāde, *Padomju šarms*, liecina par jaunākiem laikiem. Daļu tās eksponātu līdz oktobra beigām mums uzticējis Talsu novada muzejs. **Paldies visiem atbalstītājiem!**

Esam iesaistījušies Talsu rajona TIC rīkotajā spēlē *Pa septiņ`*, piedāvājot ceļotājiem ik dienu savu maršrutu. Katrā no maršrutiem tūristam jāatrod uzlīme (vienā no apceļojamajiem objektiem) un jāielīmē tai paredzētajā vietā ceļvedī. Sakrājot 7 dažādas uzlīmes, ceļotājam tiek pārsteiguma balva.

• *Alandai Pūliņai piestāv padomju šarms! Bet jums?* *A. Auziņa foto*

Rajona ceļvedī tūrisma objektus zīmējusi Dace Čodera, pavisam vairāk nekā 50. Mākslinieka darināti attēli uzrunā saistošāk nekā foto. Pils kolonzālē apskatāmos zīmējumus izmantosim arī jaunajā mājas lapā, bukletos un citos tūrisma izdevumos. Kopā ar SNP plānojam uzstādīt stendus pie Šlīteres bākas un Kolkasragā.

Centīsimies galvenos tūrisma objektus sakopt un ar pils kokamatnieku palīdzību šogad izlikt nelielas izziņas plāksnītes pie Valpenes piramīdas, Mazirbes mērakmeņiem, *Rīgzemju* dižozoliem.

Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) piedāvā pie Dundagas pils par valsts naudu uzstādīt lielu izziņas stendu vairākās valodās. Tas varētu notikt vasaras otrajā pusē, vēl tikai jāapspriež pagasta padomē.

Daži cilvēki taujājuši par pagasta karstēm. Par retumu kļuvušas detalizētās *Jāņsētas* kartes ar Dundagas, Kolkas un Īves pagasta teritoriju. TIC vēlmju budžetā ir paredzēts šīs kartes izdot atkārtoti. Pagaidām ceļotājiem jāizlīdzas ar Dundagas avīžu kioskā un fotopreču veikalā nopērkamām Talsu rajona un Ziemeļkurzemes kartēm.

Dundagas TIC darbojas 3 gidi: divi apkalpo gan pieteiktās ekskursijas, gan tūristus, kas ik dienu ierodas pilī, viens gids vada iepriekš pieteiktas ekskursijas pa Ziemeļkurzemi. Katrs no gidiem runā arī savā svešvalodā: krievu, angļu, vācu. Darba laiks no 15.V līdz 31.X darbadienās no plkst. 9.00 līdz 17.00, brīvdienās no 10.00 līdz 16.00. Iepriekš pieteiktas grupas apkalpojam arī ārpus noteiktā darbalaika.

Joprojām mūspusē pietrūkst iespēju izmitināt daudzskaitlīgu tūristu pulku, labu kempingu (sevišķi treileru vajadzībām), suvenīru, vietējo ēdienu degustācijas, savdabīgo Ziemeļkurzemes piedāvājumu, saistošu atpūtas iespēju. Ir daži labi paraugi, kā riteņu nomas iespējas *Jaunlīdumos* vai Pāces *Kalēju* piedāvātie izbraucieni ar drošku. Priecājamies par katru jaunu piedāvājumu.

Iesāktais jāturpina! Iecerēts izdot atklātnes ar Dundagas tūrisma objektiem. Mūsu skolēni veido savus tūrisma projektus. Līdz jūlija beigām amatnieku projektā jāuzņem tūristiem rādāma 20 minūšu filma. Atkal jāsagaida velomaratona *Krišjāņa Barona taka* (Tartu — Dundaga) dalībnieki tā noslēgumā Dundagā 22. un 23. VII. Jāizstrādā un jāapgūst jauni kājnieku un veloceļojumu maršruti. Jādomā un jādara.

Alanda Pūliņa, TIC vadītāja

Par prieku sev un citiem

Edgars Kārklevalks viens no pirmajiem Talsu rajonā pievērsās ekotūrismam. Viesu māju *Pūpoli* zina daudzi, nodoms izveidot iecienītas dabas takas palicis iecerēs. Edgars tomēr ir apņēmīgs iesākto turpināt.

— Neatkarības laika sākumā atguvu vectēva zemi Kaļķos, lielāko daļu atpirku. Mums ar mammu sakrita domas: zemkopība tur nesekmēsies. Vietējā daba šķita piemērota tūrisma attīstībai. Pirms vairāk nekā desmit gadiem piedalījos starptautiskā seminārā tepat mednieku namiņā. Tā vadītājs Andris Junkurs mani iedrošināja. Pieredzes nolūkos aizbraucu uz Somiju. Pēc tam pie manis jau citi sāka braukt skatīties, jo ekotūrisms bija modē. Tomēr vajadzēja krietni ieguldīt, lai celtu sporta un atpūtas kompleksu. Izstrādāju biznesa plānu, diemžēl manu projektu *PHARE* neatbalstīja. Taisnība, es ieguvu līdzfinansējumu *Pūpolu* viesu namam, un tagad galvenokārt attīstu to.

— Kā jūs iecerējāt dabas takas izveidot?

— Pats saviem spēkiem iekārtoju divas takas, bet tālu no pilnības. Gribētos visu, kas labiekārtotai takai piedienas. Norādes, kāpnītes, trošu ceļu pāri gravai, desmit metru augstu skatu torni, lai redzētu Ģipkas jūrmalu. Nodomu joprojām neesmu atmetis, bet pašlaik to grūti īstenot. Savulaik bija dažādi ciršanas ierobežojumi. Pēc vējgāzes es nevaru takas attīrīt, pat malku tur aizliegts cirst. Liegums uz lieguma. Bet daba tur ir piemērota.

— Vai klienti no jūsu viesu nama negribēja pastaigāt pa takām, kaut arī bez īpaša aprīkojuma?

— Tikai daži cilvēki izrādījuši interesi. Grūti jau arī konkurēt ar Slīteres nacionālā parka takām. Varbūt iegādāties divriteņus? Ja es pats vēl ieguldītu naudu takās, tad man vajadzētu kaut ko atgūt, bet, ja es prasīšu maksu, tad tiešām neviens tur negribēs. Jā, daudzi atbrauc un citu neko nevēlas, kā izgulēties. Ieiet pirtī, pārlaiž nakti un brauc prom. Vai arī noguļ trīs dienas pēc kārtas, pa vidu apmeklē Ventspili. Varbūt vēl jāpagaida, lai ārzemnieki atjēdzas?

— Latvijā un pasaulē par jums zina?

— Viesu māja ir *Lauku ceļotājā*, esmu Kurzemes tūrisma asociācijas biedrs, Ekotūrisma savienības valdes loceklis. Apmēram puse klientu ir ārzemnieki.

— Ko piedāvājat *Pūpolos*?

— Pašlaik četras divvietīgas istabas. Esam četrzvaigžņu viesu māja, atbilstam augstākajai kategorijai. Mums ir zaļais sertifikāts. Piedāvājam brokastis (viesi paši arī var gatavot), pirti, baseinu, kamīnzāli, dīķi ar karpām. Ja viesi grib, var pamakšķerēt un pat pavēžot, bet dīķa mālainajā ūdenī atveldzēt kājas. Pašlaik namu pārbūvēju, gribu izveidot krodziņu. Man viss ir skaidrs, lai turpinātu.

— Kādu samēru jūsu budžetā dod viesu nams?

— Grūti pateikt. Esmu paņēmis kredītu, un reizēm ar nopelnīto pat nepietiek kredītatmaksai. Tāpēc vēl strādāju par šoferi. Sieva — tikai pa viesu namu, nevienu nealgojam. Vairāk cerības saistām ar nākotni. Jāraksta projekti, tagad top jauns. Vēroju, kā ir citur, uzklausu viesu ieteikumus. Cenšos visu laiku kaut ko uzlabot. Vēlos ierīkot trasi distanču slēpošanai. Šogad piedalīšos *Sējēja* konkursā. Man ir pārliecība par darāmo. Priecājos, ja citiem sagādāju prieku. Doma par dabas takām paliek nākotnei.

Alnis Auziņš

Pavasaris nacionālajā parkā

Slīteres nacionālais parks (SNP) sezonu sāka 16. V.

Kā jau ierasts, apmeklētāji var uzkāpt bākā un gida pavadībā iepazīt Slīteres dabas taku. Pēterezera, Kolkasraga priežu taku un Ēvažu stāvkrastu var apskatīt paši savā nodabā vai kopā ar gidu.

Pērn pavasarī rīkojām konkursu Ventspils rajona skolām, šogad — Talsu rajona skolām. Šoreiz īpaši piedomājām, lai būtu saistošāk, bet — ventspilnieki bija atsaucīgāki... Jā, varbūt konkurss bija sarežģītāks, toties izziņā bagātāks noteikti.

Priecātos, ja vietējie iedzīvotāji būtu atsaucīgāki un piedalītos SNP rīkotajos pasākumos. Un vēl viens lūgums vietējiem — nemest atkritumus pie dabas takām izvietotajos SNP konteineros. Tie tomēr paredzēti taku apmeklētājiem, nevis tiem, kas nevīžo atkritumu tvertnes novietot pie savas mājas.

Gribam izveidot velomaršruta bukletu kopā ar Dundagas Tūrisma informācijas centru, ar kuru jau mums ir izveidojusies laba sadarbība.

Inguna Pekmane,
SNP sabiedrisko attiecību speciāliste

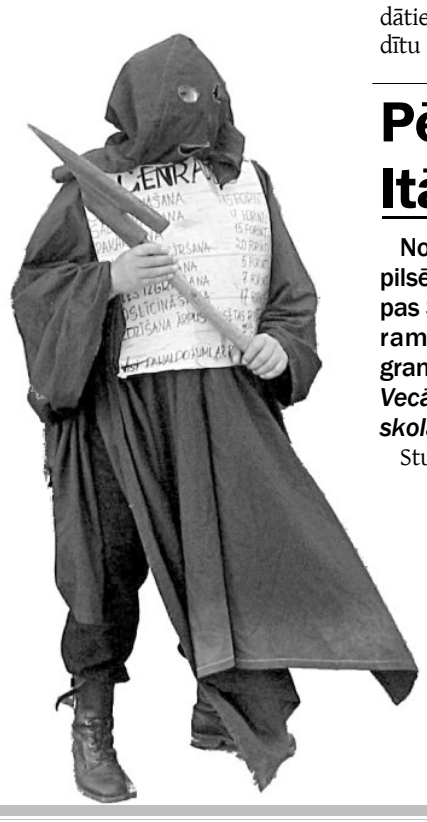

Pēc pieredzes Itālijā

No 7. līdz 13. V viesojos Itālijas pilsētiņā Spoleto. Tur notika Eiropas Savienības (ES) izglītības programmas *Socrates* apakšprogrammas *Arion* studiju vizīte *Vecāku loma un viņu līdzdalība skolas dzīvē*.

Studiju vizītes dalībnieki bija no vairākām ES valstīm: pa 1 pārstāvim no Latvijas, Igaunijas, Polijas, Austrijas un Vācijas, 2 no Holandes un Spānijas, 3 no Anglijas. Grupā bija skolu vadītāji, skolotāju konsultanti, skolu padomju vadītāji. Vizītes mērķis bija dalīties pieredzē par vecāku iesaistīšanos skolas dzīves rīkošanā un ietekmēšanā dažādās ES valstīs un izzināt vairāk par stāvokli Itālijā.

Dzīvojām vecpilsētā. Tā radīja manu pirmo iespaidu par Itāliju, par tās daudzu gadsimtu vecajām celtnēm, kas tā vien atgādina kultūras vēsturē mācīto par Itāliju.

Darbs Itālijā bija spraigs. Diena sākās plkst. 8.00 un beidzās ap 19.00. Vizītes laikā bijām Spoleto mākslas skolā, profesionālajā skolā, kurā skolēni apgūst ēdināšanas servisa un tūrisma profesionālās prasmes, apmeklējām vispārizglītojošo vidusskolu, pamatskolu un bērnudārzu. Bijām arī cietumā, kurā iepazināmies ar apmācības sistēmu cietumniekiem. Tikāmies ar Spoleto pašvaldības un Perudžas apgabala vadību un skolu pārvaldi. Visur tikāmies ar vecākiem, vecāku domēm un apvienībām. Uzzinājām par dažādu valstu pieredzi: gan par vecāku un pašvaldību iesaistīšanu skolas dzīvē, gan izglītības sistēmām un cittautiešu integrāciju un vecāku lomu citvalodīgo iesaistē skolā un ar to saistītajām problēmām. Pārrunājām dažādu skolu reformas.

Itālijā tikko sākusies un turpinās izglītības sistēmas reforma. Daudz tajā saistās ar vecāku pienākumiem un tiesībām skolas dzīves rīkošanā. Itālijā **trīs valsts normatīvie akti** nosaka pienākumus un tiesības vecākiem un to dalībai skolas pārvaldē.

Interesanti, ka Itālijā skolu vadītājus ieceļ valsts, bet konkrētajā skolā skolotājus strādāt norīko apgabala izglītības pārvalde. Tātad skolotāju sastāvu neveido skolas vadība, bet *augšas*.

Itālijā tāpat kā Latvijā ir izveidota vecāku biedrība jeb kustība, pat veselas trīs. Par biedru var kļūt jebkurš vecāks, tomēr iesaistījušies ir ļoti maz. Kustības mērķis ir cīnīties par vecāku lielāku ietekmi skolas dzīvē. Tikāmies ar vecāku padomi un uzaicinātajiem vecākiem. Varbūt maldos, bet šķita, ka Itālijas vecāki tomēr ir ieinteresētāki sava bērna gaitās skolā.

Nedaudz noskumu, ka neiznāca laika apskatīt Itāliju. Tomēr agri no rīta pirms atceļa 2 stundas pakavējos Vatikānā.

Itālija ir ļoti skaista valsts ar senām kultūrvēsturiskām vērtībām, savukārt sarunās ar citu valstu pārstāvjiem nācās secināt, ka **neesam sliktāki par pārējiem un vairākās jomās, kas saistītas ar demokrātiju (nevis „pārprasto demokrātiju") skolā, esam pat pārāki**. Itālijas izglītības sistēma teorētiski šķiet ļoti demokrātiska, bet dzīvē jaušama liela centralizācija.

Uldis Katlaps,
studiju vizītes dalībnieks

Svētki degunam, acīm, ausīm

29. IV otro gadu pēc kārtas Dundagas pilī notika pasākums *Izglītība iziet ielās*. To rīkoja Dundagas Pieaugušo izglītības centra (PIC) vadītāja Ruta Emerberga sadarbībā ar pašvaldību.

Tuvojoties pils Mazajai zālei, pretī plūst dažādas patīkamas smaržas: firziņu, apelsīnu, citronmētras, liepziedu un rožu... Pašā zāles sākumā savus stendus ir iekārtojuši Stendera ziepju fabrikas veikala darbinieki. Ziepes, burbuļvannas, sāļi — tā ir tikai daļa piedāvājuma, vēl ir vannas putas, eļļas un sveces. Tālāk, zāles otrajā galā pa kreisi, — veselības centra *Kiko* stends. Te ir krāsaini bukleti ar dažādiem piedāvājumiem, iespēja iegūt manikīru un tetovējumu ar hennu. Pa labi produkciju piedāvā zviedru kosmētikas firma *Oriflame*. Te ir iespēja aplūkot glītu rotu komplektu no gliemežvākiem — kaklarotu, aproci un auskarus —, izmēģināt dažādus krēmus un smaržas, saņemt ieteikumus ādas kopšanai. Konsultante Māra Cirvele piedāvā gaiši violetu smaržūdeni, tas atgādina par ziedošiem ceriņiem. Mazā zāle ir pārvērtusies par dāmu paradīzi, kurā gan patīk uzturēties arī vienam otram kungam.

Lielā zāle sākumā ir pilna kā bišu strops. Pa malām atrodas stendi un dažādu skolu un uzņēmumu pārstāvji, kas ir gatavi interesentus iepazīstināt ar nepieciešamo informāciju. Zāli piepildījuši arī māmiņas un tēti mazajiem māksliniekiem, kas gatavojas uzstāties. Pasākumu atklāj Dundagas un Talsu PIC vadītājas Ruta Emerberga un Inese Freija–Neimane. Tad visus priecē izteiksmīgie bērnudārza dziedātāji *Gudrinieki* un Dundagas vidusskolas deju grupa *Sensus* mazākie dejotāji.

Pēc ievadkoncerta ir iespēja palūkoties apkārt uz ciemiņiem. Tās ir skolas, ko dundadznieki jau iecienījuši, — Dundagas vidusskola, Kuldīgas 78. un Skrundas arodvidusskola, meistardarbnīca no Valdemārpils *Zeļļi*. Ieradušies arī rīdzinieki: pārstāvji no Rīgas Vieglās rūpniecības tehnikuma, Rīgas Amatu vidusskolas un Rīgas Valsts tehnikuma. Vistālāko ceļu mērojuši Ogres Amatniecības vidusskolas pasniedzēji un skolēni. Šīs skolas meitenes sagatavojušas arī lielisku priekšnesumu — viņas piemērotas mūzikas pavadījumā demonstrē skaistus paštdarinātus tērpus. Publikai patīk. Īpašu sajūsmu izrāda daži Dundagas zēni.

Mani nesaista ne ziņas, ko sniedz Nodarbinātības Valsts aģentūras Talsu filiāle, ne Profesionālās karjeras izvēles Valsts aģentūras Talsu nodaļa, taču interesē, ko piedāvā Talsu rajona PIC. Izrādās, tur notiek dažādu valodu kursi, kā arī nodarbības psiholoģijā un stilistikā. Interesanti...

Vēl šajā dienā un vietā iespējams noskatīties visu *Sensus* dejotāju uzstāšanos, vērot reklāmas *1188* atkārtojumu, noklausīties publikas mīluļa Hansa Šmita pašsacerētas dziesmas viņa un skatuves biedru Jāņa Kluča, un Jura Šleinera izpildījumā. Un, protams, firmas *Avon* balvu izloze. Pasākuma laikā atlika vienīgi aizpildīt kuponu un gaidīt, vai neesi laimējis. Trim dundadzniecēm izdevās iegūt pa balvai.

Kopumā pasākums bija vērtīgs — te varēja uzzināt nepieciešamo par dažādām Latvijas skolām un pieaugušo izglītošanas iespējām tepat, Talsos, kā arī izklaidēties, baudot smaržas, krāsas, dziesmas un dejas.

Diāna Siliņa

Mežinieki Dundagas parkā

Ierasto Meža dienu laikā šogad mežinieki devās pie tautas — 12. V Dundagas parkā un pilī a/s *Latvijas valsts meži* Ziemeļkurzemes mežsaimniecība pirmoreiz savam reģionam rīkoja pasākumu *Putnu māja*.

Kāpēc gan mežinieki izdomājuši tautā? Turīgsajam jādalās savā bagātībā ar citiem, tikai tad tai ir vērtība. Seno patiesību sapratuši arī mežinieki, kuru bagātība nav mērāma tikai naudas izteiksmē, bet arī izglītotos cilvēkos.

Par *Putnu māju* stāsta pasākuma idejas autors Sandris Upenieks: «A/s *Latvijas valsts meži* (LVM) ir viens no Latvijas ienesīgākajiem un mūsdienīgākajiem uzņēmumiem, kura uzdevums ir apsaimniekot valsts mežus, bet sabiedrības priekšstats par to ir apmēram šāds — viņi brauc džipos un pārdod cirsmas. Taču a/s *LVM* strādā cilvēki, kas ir ciešā saistībā ar dabu, — biologi, ornitologi, mežkopji. Viņi ne tikai pārdod cirsmas, bet arī nodrošina meža atjaunošanu un kopšanu, kā arī rūpējas par tā aizsardzību. Parasti Meža dienās ir iespēja tikties tikai ar dažām skolas klasēm, kas stāda mežu, nevis visu sabiedrību. Taču mūsu mērķis ir uzrunāt pēc iespējas vairāk cilvēku, radīt viņos izpratni par to, ko darām, iepazīstināt jauniešus ar profesijām, kas apgūstamas, lai strādātu šajā uzņēmumā. Tāpēc arī šogad pasākumu atspoguļojam presē, tajā ir dažādas norises: sabiedrības informēšana, izglītošana, talka, izklaide vakarā. Šis, protams, ir pirmais mēģinājums, mēs, a/s *LVM* darbinieki, esam mežinieki, nevis kultūras darba rīkotāji. Pašlaik esam meklējumos, ceļā uz to, lai pēc iespējas vairāk aizsniegtu sabiedrību.»

• ***Pēteris Rumpe ierāda Reinim Veinbergam noteikt koka vecumu.*** *Autores foto.*

Sabiedrībai un Dundagas parkam — lielajai putnu mājai — veltītā programma bija plaša un interesanta. Daļa pasākumu notika pils Mazajā zālē: putnu izbāzeņu apskate, putnu balsu klausīšanās un mežkopja Jāņa Jansona īsie un trāpīgie komentāri par katru no spārnotajiem draugiem, kuru attēli tika rādīti ar videoprojektoru, viktorīna *Pazīsti putnu balsis*. Lielākā pasākuma daļa norisēja Dundagas parkā: ornitologa Elmāra Pēterhofa interesantais stāstījums par meža putnu mājām un to iemītniekiem, būru vērtēšana, parka uzpošana, Pētera Rumpes nopietnā mācību stunda par koku uzmērīšanu, ugunskurs ar desiņām un uzvarētāju apbalvošana.

Balvas saņēma talcinieki, neparastāko lietu atradēji: Māris Veinbergs par atrasto kompozīciju — veco, sarūsējošo spaini un mežacūkas galvaskausa skeletu, Emīls Petrovics — par mazlietotu makšķeri. Kristapam Krūziņam tika dāvana par vispilnāko maisu.

Viktorīnā *Pazīsti putnu balsis* vislabākie rezultāti un līdz ar to arī balvas bija Dacei Biezbārdei, Endijam Brandem, Kitijai Gološinskai, Oskaram Skarbiniekam, Ansim Zadiņam un Ingai Zēfeldei.

Putnu būri šajā reizē tapuši sadarbībā ar Dundagas vidusskolu. Tos no a/s *LVM* sagādātajiem materiāliem bija izgatavojuši 5. — 7. klašu zēni mājturības skolotāja Laimoņa Ulmaņa vadībā. Tā kā vakarā nebija ieradies gandrīz neviens no putnu būra gatavotājiem, piemiņas veltes viņi saņēma citā reizē. Vislabāk būri bija izdevušies Ingum–Mairim Nātriņam un Elvim Neifeldam (no 5. kl.), Gundaram Alksnim, Dzintaram Pētersonam, Arnim Sirkelam, Emīlam Vīksnam, Valteram Zēfeldam, Rūdolfam Zviedram un Dāvim Židavam (no 6. kl.), Edijam Burnevicam, Artūram Jaunskungam, Miķelim Neifeldam un Ansim Zadiņam (no 7. kl.).

Pie estrādes mežinieki uzstādīja glītu stendu *Dundagas parks* ar plānu un informāciju par šo teritoriju. Pašā vakarā pasākuma rīkotāji dundadzniekiem uzsauca balli, kurā muzicēja grupa *Klaidonis*. Tā bija arī pirmā zaļumballe šogad Dundagā.

Pasākums *Putnu māja* tiešām izdevās — sabiedrība pārliecinājās, ka mežinieki ir cilvēki, kas ne tikai neaizsniedzami sēž savā birojā vai pie džipa stūres, bet ir gatavi būt kopā, dalīties ar viņiem savās zināšanās un dāvāt prieku. Programma bija labi pārdomāta, daudzveidīga, pietiekami spraiga, ar intrigu par uzvarētājiem un balvām. Dalībnieku gan nebija daudz, bet tie, kas piedalījās, jutās gandarīti un ar interesi gaidīs nākamās Meža dienas Dundagā.

Diāna Siliņa

Kori Dundagā un Talsos

Sadziedāšanās pilī

28. IV Dundagas pilī sadziedājās 3 jauktie kori: Dundagas vidusskolas (diriģente Sandra Lielanse), Talsu Kristīgās vidusskolas (Normunds Priednieks) un Talsu Valsts ģimnāzijas (Baiba Veismane).

Vispirms katrs koris uzstājās atsevišķi, bet nobeigumā — kopā. Izskanēja Jāzepa Vītola, Jāņa Lūsēna, Imanta Kalniņa, Raimonda Paula, Endrjū Loida Vēbera u. c. komponistu dziesmas. Talsu Valsts ģimnāzijas korī redzējām arī pazīstamas sejas: tajā dzied bijušie Dundagas vidusskolas skolēni Kārlis Rērihs un Egija Mierkalne.

Koncerts kulminēja, kopkorim dziedot pēdējo — Imanta Kalniņa darbu *Dziesma, ar ko tu sācies*. Pēc koncerta koristi turpināja sadraudzību Dundagas vidusskolā.

Diāna Siliņa

Zēnu koris *piespēlē*

«Piespēlē Atim, Mārcim, piespēlē Oto un Jurim, nē, piespēlē man!» Ar raibiem pasākumiem zēnu kori aizvadīja 4. V Talsos, un šīs dienas vadmotīvs bija *piespēle*.

Diena sākās ar mēģinājumu, kurā zēni dziedāja gan labi zināmās dziesmas, gan pirmatskaņojumu *Piespēlē*, iepazinās ar jaundarba autoru Rihardu Zaļupi un cikla pavadošo instrumentālo grupu, kā arī vēroja puišus, kas *staigāja trosēs pa gaisu*. Pasākuma rīkotāji bija ļoti gādājuši, lai zēniem vienas dienas pasākums būtu aizraujošs un neaizmirstams. *Piespēles* tēma vijās cauri brīvā brīža atrakcijām. Bija visādos veidos jāizjūt komandas spēle, bija jāgatavojas īkšķu turēšanai par Latvijas hokejistiem. Katra kolektīva pavadones (mums — jaukas Talsu Valsts ģimnāzijas jauktā kora meitenes Krista un Ilze) pavadīja kolektīvu uz atrakcijām Talsu Lielajā ielā (stafete ar baloniem), Pils kalnā (bumbas mešana kalnā), Lauktehnikas muzejā (uzlīmju meklēšana) un Kurzemes sēklu izmēģinājumu lauciņā (vagas dzīšana). Pēcpusdienā — koncerts, kur nedaudz noguruše zēni un atraktīvais programmas vadītājs Intars Busulis *(hokeja spēlētājs)* priecēja klausītājus.

Liels paldies visiem vecākiem par atbalstu, ka bērni varēja būt šajā pasākumā, un Marijai Kristiņai un Kristīnei Cīrulei, kuras palīdzēja *noganīt* mūsu skolas zēnus!

* * *

Kora darbība pavasarī ir visbagātākā, jo mācību gada laikā apgūts repertuārs, ar ko varam iepriecināt klausītājus. Mūsu vidusskolas jauktais koris 3. un 4. III viesojās 3. starptautiskajā jauniešu koru festivālā Valmierā, bet 28. IV uzņēmām Talsu Kristīgās vidusskolas un Talsu Valsts ģimnāzijas jauktos korus Dundagā.

Sandra Lielanse

Vairas bērnu panākumi

Par Kurzemes reģiona teātra sporta turnīru 12. V Kuldīgā stāsta mūsu vidusskolas teātra sporta trenere Vaira Kamara.

— Piedalījās 12 komandas no dažādām Kurzemes vietām: Dobeles, Druvas (Saldus raj.), Dundagas, Kuldīgas, Talsiem un Vecpils (Liepājas raj.). Mūsējiem veicās ļoti labi. Bijām aizbraukuši ar 5 komandām, tās ierindojās 3. — 7. vietā. Visspēcīgākie izrādījās kuldīdznieki, vairākkārtēji Latvijas turnīru uzvarētāji. Punktu skaits komandām bija ļoti blīvs: uzvarētājkomandai — 55,5, Dundagas labākajiem — 55, Dundagas komandai, kas palika 7. vietā, — 52,5 punkti. Uz finālsacensībām skolu un jauniešu teātra sportā Daugavpilī 29. — 30. VI dosies kuldīdznieki un dobelnieki katrs ar vienu komandu, bet dundadznieki — ar divām. Vidusskolas komandu pārstāvēs Māra Zadiņa, Māra Vinovska, Jānis Freibergs, Jānis Klucis un Mārcis Freiverts, 5. — 9. klašu komandu — Magda Frišenfelde, Alise Salceviča, Guna Puršele, Rinalds Asers un Jurģis Remess. Daugavpilī satiksies 20 spēcīgākās Latvijas komandas. Līdz šim mums ir bijuši labi panākumi: pirms diviem gadiem 1. vietu izcīnīja 5. — 9. klašu komanda, pērn pirmajā trijniekā iekļuva vidusskolēni.

Mūsu valstī ir dažas komandas, kurās spēlē tikai zēni. 29. V Rīgā, jauniešu centrā *Laiva*, puišu teātra sporta turnīrā piedalās arī dundadznieki: komandas kapteinis Jānis Klucis, Jurģis Remess, Mārcis Freiverts, Rinalds Asers, Ģirts Liepiņš.

Vēl Vaira piebilst, ka 28. VI finālcīņā 40 dalībnieku konkurencē par augstāko balvu skatuves runas konkursā *Zvirbulis 2006* cīnīsies Dundagas vidusskolas 5. a klases skolēns Krists Iesalnieks.

Novēlam visiem *Vairas bērniem* interesantu uzstāšanos un veiksmi!

Diāna Siliņa

Raibs kā ...

BIZNESA NEŽĒLĪBA

Mamcim bija kreņķi: viņas nelielo rūpalu — olu biznesu — postīja laukā kāds nenoskaidrots ļaundaris, — perēkļos regulāri mētājās tukšu olu čaumalas. Vistu dējība ziemā jau tā bija knapa — nelīdzēja ne piebarošana, ne papildu gaismas dedzināšana dienas laikā. Saules tām vienkārši bija par maz! Un tagad vēl to pašu mazumiņu kāds ekspropriēja! Nez, vai žurkas būtu atgriezušās?

Žurkas nebija manītas kopš krievu laikiem, kad katram mājas iedzīvotājam kūtiņā auga un barojās pa kādam suķenam, — citādāk jau pie sava desas luņķa un šķiņķīša tais laikos nevarēja tikt. Ēdienu atliekas cūku silēs nodrošināja labu labo iztikšanu nekaunīgai žurku famīlijai. Kaķi kareivīgajām laupītājām ceļā nestājās, bet no mūsu soda ekspedīcijām nešķīsteņi izvairījās, veikli pārvietojoties pa pašu ierīkotajām ejām no vienas kūtiņas uz otru, līdz nozuda kādā no neskaitāmajām slēptuvēm. Pārskaities par kārtējo neveiksmi, tēvs nolēma rīkoties viltīgāk: rijīgajiem nešķīsteņiem tika sagatavotas saindētas ēsmas un saliktas vietās, kur žurku spiru bija visvairāk. Nu atlika tikai gaidīt...

Acīmredzot tēvs bija par zemu novērtējis žurku intelektu, jo gaidītā smirdoņa, kas izplatās ap katru sprāgoņu, tā arī neparādījās nevienā vietā. Diez vai žurku nometnē vispār radās kādi zaudējumi no indēšanas kampaņas, bet bez savas kaķenes gan mēs toreiz gandrīz palikām. Noprovējusi žurkām izlikto ēsmu, kaķe teju vai divas nedēļas sagulēja uz nāves cisām...

Kopš tiem laikiem lopu skaits bija pamatīgi sarucis, kaimiņu kūtiņas kuro gadu stāvēja tukšas, un to, ko nebija iespējušas ne indēšanas, ne kara darbība, paveica grozījumi ēdienkartē. Paplānā iztikšana žurkām pie sirds vis negāja, un nekaunīgās sirotājas aizceļoja dāsnāka kopgalda meklējumos.

Un tagad tās bija atpakaļ! Vai lielais aukstums būtu bijis pie vainas?

Lai kas arī būtu vainīgais, nesodītu viņu Mamcis neatstās! Apklaušināsies pie pazīstamiem pēc kārtīgām žurku lamatām, bet līdz tam pa rokai turēs kārtīgu sitamo, — a ja nu trāpās saskrieties?

— Tu padoma tik! — Mamcis nevar noturēt savu sašutumu. — Es ieiet kūti paraudzit dējum, un ko es redz? Uz olam sēž Pīk! Kā paceļ gallv, kā ieraug mān, tā pieplok pie zēm, bet purns i pillnig dzeltens... Kas to but domajs?!... Es jau manij, ka viš tāds apvēles staiga, bet domaj — bēns gaid! Vel nobrīnijas — kur ta tik ātr — pavasars tač vel tāl?!... Tu padoma, kā viš uzdabujs — padzen tik muļķe visst nost — un pusdiens ruoke!

Pīka bija veckaķe. Kā jau kaķene — tramīga un nevienu īpaši tuvu sev nelaida. Ja nu vienīgi pret Mamci bija pielaidīgāka — vakara un rīta slaukšanas reizēs piens no viņas rokām nāca. Vasarā Pīkai gadījās nelaime. Izlīdusi pa spraugu garāžas durvju augšpusē, grasījās lēkt lejā, kad samisējās — pakaļkāja iespruka šķirbā, bet lēcienu jau vairs nevarēja apturēt. Briesmīgs bļāviens, un kāja pušu gan. Mēģinājumi noķert, lai palīdzētu, bija neveiksmīgi. Uz atlikušajām trijām nabadzīte bēga, ko kājas nes, it kā es būtu bijis tas pāri darītājs. Pārlauztā kāja kā sprigulis vilkās līdzi. Tā viņa pārvietojās ilgu laiku, līdz kāja tā arī sadzija — nedabīgi izgriezta atpakaļ.

Nu kroplīte bija pieķerta marodierismā...

Prāts uz viesošanos vairs nenesās — taisījos prom, kamēr runas nebija pagriezušās man nevēlamajā virzienā. Lauku mājās ar marodieriem ceremonijas netaisīja — tādiem bija tikai viena tiesa: izvešana pēc iespējas tālāk no mājām, lai nerod ceļu atpakaļ...

Žēl man bija tās Pīkas. Viņas kroplo kāju uztvēru kā savu vainu — šķiet, ka tieši tas mirklis, ko viņa toreiz pameta manā virzienā, novērtējot manu iespējamo bīstamību, bija liktenīgs. Es biju svešinieks, un viņa sasteidza savu lēcienu. Arī mana uzņēmība viņas notveršanā nebija pietiekama — būtu bijis neatlaidīgāks, iespējams, būtu noķēris. Bet toreiz es vairāk domāju par to, cik nedabīgi un pretīgi kuļājās viņas pārlauztā kāja. Nepanesu tādus skatus. Tādos brīžos atļaujos mazdūšību, jo zinu, ka redzētais mani ilgi vēl vajās.

Vismazāk es vēlējos būt tas, kuram jāaizved Pīka svešumā. Un ja nu viņu nevienā vietā nepieņem? Izdzīvošana ārpus mājām tik bargā ziemā kā šī pat veselam kaķim būtu smags pārbaudījums. Nu nē — tikai ne es! Lai Mamcis ar Vecpapu paši tiek galā!

— Mēs ar Matīsu tev šodien varētu palīdzēt Pīku noķert, — pagaidījis, līdz Vecpaps aiziet uz istabu skatīties savu seriālu, pagriezu sarunu nepatīkamajā virzienā. Laiks bija kļuvis siltāks un pa nedēļu visu biju pārdomājis: mums tomēr bija jāpalīdz Mamcim.

— Nu jau vais nevaig — nolikvidej Pīk...

— Pēteris nošāva? — ziņkāri iejautājās Matīss.

— Kur nu — viš jau ruoka nedodas! Noslīcinaj...

— Nu, a kā tad tu viņu noķēri? — arī man tāds pavērsiens bija negaidīts.

— Iebaroj a svaigam reņģem un ta uzmet mais virsu. Spirinajas un bļāv jau briesmig...

— ...?

— Bet trakākais jau bi upmala — izbrien tos dziļes kupens, un up i aizsāls!

— ...??

— Dabuj brist lidz pašam kantorim, kamēr atrād vien spraug, kur var ūden redzet... Bet tas up i tik sekls, ka peļķ!

— ...?!?

— Visapkārt vis i tā nosnīdzs, ka nevien smagum a nevar atrast, — tas mais jau nemaz tā negrimst... Akmeņ viss piesaluš...

— ... ?!?!?

— Kā viš brēc, kad saprat, ka gals i klāt! Man vel tagad ausis skan... Fui!...

— !!!!!

— Bet kas ta man cits atlik – jūs āb man nelīdz! Vecpaps a negrib ne dzirdet!...

— ...

— Bet kunds toč negaid! Kunds nāk un pras uols!... Cik ta illg es ateiks?...

V. U.

2006. gada maijā

Skaņu un krāsu bagātā dienā

Dienu pēc *pēdējā zvana,* 20. V — Dundagas mūzikas un mākslas (DMMS) skolā izlaidums.

Pils kolonzālē aplūkojama mākslas nodaļas absolventu darbu izstāde. Tie pārsteidza ar rūpību, izdomu, meistarību. Taisni jābrīnās, kur dažs labs skolas gaitenī paskaļais, mūždien skrejošais delveris spēj savākt tik daudz pacietības, lai tādu zīmējumu, kolāžu, kompozīciju u.c. veidu darbus radītu! Taču mākslas nodaļu šogad absolvēja 5 puiši (nebūt ne tie lēnie) un 2 meitenes.

Savukārt pils lielajā zālē pulcējās visi izlaiduma viesi, lai noklausītos mūzikas nodaļas absolventu (1 puiša un 4 meiteņu) sagatavoto koncertu. Vispirms gan absolventus, gan viņu vecākus, gan savus kolēģus skolotājus un viesus mīļi un sirsnīgi uzrunāja DMMS direktore Linda Vīksna. Par padarīto runāja mācību pārzine Sandra Lielanse un mākslas nodaļas vadītāja Sandra Dadze. Tad jau arī laiks bija beigšanas apliecībām, un, tās izsniedzot, ik pa brīdim skanēja absolventu priekšnesumi. Šī gada izlaiduma koncerta emocionālitāti papildināja uz ekrāna redzamie mākslas nodaļas audzēkņu darbi.

Ar skanīgiem zvaniņiem aicinot dibināt mūzikas skolā jaunu — zvaniņu klasi, audzēkņus un pedagogus pagasta vārdā sveica padomes priekšsēdētāja vietnieks Austris Kristapsons. Svētku sveicienu bija atnesuši arī vidusskolas kolēģi.

Jauki un mīļi izskanēja audzēkņu pateicības vārdi vecākiem, neaizmirstot arī abu skolas nodaļu kārtības un tīrības uzturētājas, bet skolotājiem veltīto dziesmu gribējās dzirdēt atkārtojumā. Un vēl kāds skaists pārsteigums sagaidīja mūzikas skolas pedagogus: ne jau katrā izlaidumā vecāki savu paldies sadūšojas izteikt dziesmā, bet šoreiz vecāku ekspromtkvartets visus priecināja ar četrbalsīgu popūriju.

Vaira Kamara

Apsveicam!

IE-NO-HIKARI rīkotajā gadskārtējā pasaules bērnu zīmējumu konkursā Japānā *Miers virs pasaules* Dundagas mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaļas audzēkņiem lieliski panākumi. **Zelta godalga Kristiānai Laimai Dadzei, Sudraba — Madarai Endzelei (abu skolotāja Dace Čodera).**

Konkursa atbalstītāji Latvijas kooperatīvā sabiedrība centrālā sabiedrība *Turība* 31. V aicina uz svinīgu pasākumu, lai skolai un konkursa uzvarētājiem pasniegtu godalgas.

Linda Vīksna

Volejbolisti — valstī otrie un trešie

7. V Latvijas Republikas Jaunatnes čempionātā volejbolā 2. vietu izcīnīja Nauris Apškrūms, Dāvis Bērzkalns, Ēriks Bērzkalns, Jānis Dambergs, Emīls Petrovics, Pauls Puršels, Emīls Vīksna, Roberts Vīksna, Ernests Salcevičs un Toms Šepte. 14. V šajā pašā čempionātā 3. vietu ieguva Krists Dambergs, Nauris Dzērve, Pauls Ķierpe, Roberts Lūks, Kristaps un Toms Šeptes un Artūrs Šnikvalds. Apsveicam treneri Unu Silu un godalgoto vietu ieguvējus!

Diāna Siliņa

Paldies tautiešiem!

6.V bērnu dienas centrā *Mājas* viesojās ciemiņi no Vācijas — Saksijas Anhaltes zemes politiķis Vilnis Tračums, viņa māsīca Gundega un Konrāda Adenauera fonda izglītības centra vadītājs Norberts Dirkess. Paldies bijušajai dundadzniecei, LU docētājai Aidai Krūzei (dz. Rērihai), kas uzaicināja viesus.

Svešatnes latvieši bija ieradušies ne tikai, lai iepazītu tēvu zemi, bet arī lai tai palīdzētu. Mūsu centram Tračuma kungs uzdāvināja € 400, ko varam izlietot ikdienas vajadzībām. Augstu vērtējam mums parādīto uzticību un ceram, ka tikšanās pāraugs draudzībā.

Liels paldies Ainai Pūliņai, kas izvadāja ciemiņus pa Dundagu, un Gunāram Laicānam par viesu uzņemšanu.

Alfa Auziņa

Talkā

10.V dāmu klubiņš *Mirgas* aicināja: *Sakopsim kādu Dundagas stūrīti!*

Ieradās gan tikai kluba meitenes (citi savus stūrīšus acīmredzot jau bija saposuši). Viena grupa tīrīja dīķmalu pie pils un parku, arī parka estrādi, otra grupa — *Ievlejas*.

Jauki, ja mums ir, kur aiziet pasēdēt draugu lokā, pavasarī pastaigāties pa balto vizbuļu ziedošo parku! Diemžēl pārāk bieži aiz sevis atstājam uzskatāmas *liecības*, lai gan turpat blakus ir atkritumu tvertnes. Arī makšķernieki laikam aiz sajūsmas par milzīgajiem lomiem aizmirst savākt līdzpaņemto mantību, kāds pat nometis pilī nozagto ugunsdzēšamo aparātu....

Cilvēki, būsim taču cilvēki, nevis ... paši saprotiet, kas!

Smaida Šnikvalde

Pagasta bibliotēkā

Ceturto gadu piesakām bibliotēku Valsts Kultūrkapitāla fonda finansētajai kultūras programmai *Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām.* No iesniegtajiem 311 bibliotēku projektiem atbalstīti 227, arī mūsējais. Projektā bibliotēkas saņem augstvērtīgu latviešu oriģināllitteratūru, tulkoto daiļliteratūru un nozaru literatūru. Pēc tam, kad ekspertu komisija novērtējusi grāmatizdevēju piedāvājumu, Rīgā iepērk grāmatas.

Interesenti rosīgi lasa grāmatas VKKF finansētajā projektā *Lūdzu! Palīdzi man izlasīt pirmo grāmatiņu!.* Lai īstenotu ideju — piesaistīt bibliotēkai pašus mazākos, 5 — 6 gadīgos lasītājus, fonds piešķīra Ls 200. Par šo naudu izdevniecībā *Zvaigzne ABC* iegādājāmies atbilstošas grāmatas. Projekta norisēs iesaistījušies vairāk nekā 30 cilvēku, no tiem 24 — pirmsskolas vecuma bērni. Šāds grāmatu piedāvājums bibliotēkā ir ļoti nozīmīgs, jo grāmatas kļūst arvien dārgākas, cilvēku pirktspēja niecīga, tomēr mazais cilvēks mums līdzās ir ļoti zinātkārs.

Lasīt gribētājus gaidīsim arī vasarā!

Ruta Emerberga

Izdevniecības *Zvaigzne ABC* GRĀMATBUSS Dundagā 16. augustā plkst. 11.00 pie vidusskolas ēkas pārdos mācību grāmatas.

Ella Frīdenberga	(1921)
Jānis Lodziņš	(1921)
Maija Irbe	(1940)
Marija Sakoviča	(1921)
Emīlija Allere	(1925)

Dundagas slimnīcai 60 gadu

Aicinām visus bijušos darbiniekus 10. jūnijā plkst. 14.00 uz tikšanos Jaundundagā pie bijušās slimnīcas. Atmiņās kavēsimies Pils zālē plkst. 17.00.

Būsiet mīļi gaidīti!

Lūdzam zvanīt pa tālr. 3232303, 3232306.

Pilī, Attīstības nodaļā,
13. VI plkst. 10.00
Valsts ieņēmumu dienesta informatīvā diena.
Pieņems pārskatus.

Ģibzdē vajadzīgi zemeņu lasītāji
ar savu transportu,
ceļa izdevumus
daļēji apmaksā.

Zvanīt: 6482368
vai 6456020.

Jūnijā pagastnamā

7. VI plkst. **14.00** Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja.
9. VI plkst.**14.00** Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja.
14. VI plkst.**14.00** Izglītības, kultūras un sporta komiteja.
19. VI plkst.**14.00** Finanšu komiteja.
26. VI plkst. **14.00** padomes sēde.

«Dundadznieks» Nr. 5 (51)
2006. gada maijs.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize